

III.ARMATA . APĂRAREA NAȚIONALĂ -

nov. 1937 -10 febr.'38 –'39 -'40

III.ARMATA . APĂRAREA NAȚIONALĂ -.....	1
nov. 1937 -10 febr.'38 –'39 -'40.....	1
-----	4
Guv.Tătărăscu . Vacanța.Succesiunea. Alegeri , 1937.....	4
-----	4
1.)Gh.Tătărăscu , Declarații , / inaugurarea fortificațiilor de Vest / Oradea , 9 oct.'37.....	5
-Liviu Nasta(ziarist):Semnificația vizitei.....	5
-Gh.Tătărăscu:Programul fortificării granițelor.....	5
* Notă LD : Frontierele României . Suprafața totală și pe provincii , 1937/ '38.....	6
2.)I.Mihalache ,Comitetul Executiv PNȚ ,/ demisia din președinție /24 nov.'37.....	6
/Primiri de noi membri în PNȚ.....	6
*Notă:garnitura "militară" a PNȚ.....	6
** Notă LD :procesul PNȚ (30 oct '47).....	7
☞Mihalache: G-ral Sichitiu-membru de onoare a PNȚ.....	7
3.)Al.Vaida -Voevod ,cartel electoral cu guv.Tătărăscu , 26 nov.'37.....	8
☞Ofițeri superiori în Frontul Fomânesc.....	8
/Vaida –Voevod:importanța înscrierii ofițerilor.....	8
/G-ral Job Bădescu -.....	8
4.)Procesul PNȚ / Actul de acuzare / Interogatorii / Mărturiile/29 oct '47.....	8
a)Ion Mihalache ,inculpat,29,30 oct.'47.....	9
/Grupul Militar.....	9
b)Martor G-ral Grig.Stoika.....	9
5.)Al.Vaida -Voevod, Manifestul Frontului Românesc, 1 dec.'37.....	10
☞Armata.....	10
6.) Manifest electoral al Comitetului Secției Apărării Naționale din PNȚ , 3 dec.'37.....	11
/Marea bătălie(electorală) din 20-22 dec.'37.....	11
/Protest pentru acuza de "comunism".....	11
☞Comitetul Secției de Apărare Națională.....	11
7.)Sfințirea monumentului infanteriei , București , / 3 dec.'37.....	11
/G-ral Ilasievici (ministrul Armatei)- discurs.....	12
8.)Întrunirea PNȚ din sala "Marna",12 dec.'37.....	12
#Forțele de ordine - coordonate de Gabriel Marinescu !.....	12
#Incident cu gaze lacrimogene.....	12
/Iuliu Maniu :Gaze lacrimogene pentru cetățeni!.....	12
/Dr.Lupu :Defăimătorii lui Maniu.....	13
9.)Gh.Tătărăscu ,Înfăptuirile de ieri, programul de mâine ,seara,12 dec.'37.....	13
☞ Guvernarea de 4 ani.....	13
/Străjeria, Premilităria,.....	13
/Înzestrarea armatei.....	13
/Industria înzestrării armatei.....	13
10.)București .Întrunire invalizi,orfani, văduve de război,13 dec.'37.....	14
/Asociația "Gloriile neamului".....	14
/Medaliații cu "Virtutea militară"și "Virtutea aeronautică ".....	14
-dr.I.Costinescu (ministr. Sănătății) :.....	14
-Al.Gh.Donescu (primarul Capitalei).....	14
11.)Rezultatele alegerilor parlamentare, 20 ,22 dec.'37.....	14
☞12 generali parlamentari.....	14
/3 deputați aleși.....	14
/1 senator ales.....	15
/4Senatori de drept.....	15

/4 senatori ,generali cu funcții.....	15
12.)Carol al II-lea ,Regele României,Însemnări zilnice , 2 nov.- 31 dec.'37.....	15
▫ Legea înaintărilor în grad.....	15
#Moravuri și năravuri militare.....	15
▫"Oamenii de încredere ".....	16
▫ Ion Antonescu - ministru la Apărare Națională.....	16
13.) Armand Călinescu , Însemnări zilnice : 23-28 dec.'37.....	16
▫Goga + țărăniștii dizidenți + I. Antonescu.....	16
▫ Ultimele aranjamente :Antonescu la Armată.....	16
▫Ministerul Apărării: miniștrii și subsecretarii de stat.....	17
/Armd.Călinescu : Antonescu și Gigurtu țin cu Garda.....	17
▫9.febr.'38.Planul loviturii de stat.....	17
-----	17
Guvernul Miron Cristea 10 febr.'38 -.....	17
-----	17
A.)20 februarie'38.Constituția Carol II.....	17
Titlul I.....	18
Despre teritoriul României.....	18
Art. 1.Regatul României este un Stat Național ,unitar și indivizibil.....	18
Art. 2.Teritoriul României este inalienabil.....	18
Art. 3.Teritoriul României nu se poate coloniza cu populațiuni de seminție străină.....	18
Titlul II.....	18
Capitolul I.....	18
Despre datoriile românilor.....	18
Art. 4.Patria =cel mai de seamă temei.....	18
Art. 9.Pedepsirea spionajului.....	18
Capitolul II.....	18
Despre drepturile românilor.....	18
Art. 15.Pedeapsa cu moartea.....	18
Despre libertățile cetățenești.....	18
-Art.28.Portul uniformelor, emblemelor ș.a.....	18
"Titlul III.....	19
Despre puterile statului.....	19
Art. 30.Regele este Capul Statului.....	19
Capitolul I.....	19
Art.34-44.Despre Rege.....	19
Art.45-47Prerogativele regale.....	19
Capitolul III.....	19
Despre Guvern și Miniștri.....	19
Art. 65.Răspundere față de Rege.....	19
Art. 67-69.Miniștrii.....	19
Titlul V.....	19
Despre oștire.....	19
Art. 88-91.....	19
Titlul VI.....	20
Dispozițiuni generale.....	20
-Art.95.Jurămintele admise (sau interzise).....	20
14.)CZCodreanu , Circulara 145 , 146 , 11 și 14 febr.'38.....	20
▫ Circulara 145.....	20
15.)"Constituția" Carol II " 20 febr.1938 ;promulgare , 27 febr.'38.....	21
Art.9:Aviz spionilor,.....	21
Art.28.Aviz partidelor și gărzilor cu uniforme și embleme.....	21
Titlul III :Despre puterile statului.....	21
Capitolul I :Despre Rege.....	21
El este Capul oștirii.....	21
Titlul V.....	21

Despre oștire.....	21
-----	22
Guvern Miron Cristea -II -30 mart.1938 - 31 ian 1939.....	22
-----	22
16)Generali la departamentele militare , 30 mart.'38.....	22
▫G-ral Gh.Argeșanu – Ministrul Apărării Naționale.....	22
▫Generali în Consiliul de Coroană.....	22
17)Procesul lui CZCodreanu ,23-25 mai'38.....	22
▫Tribunalul militar.....	22
/Verdictul.....	22
▫CZC:Autoapărarea la proces.....	22
Procesul / Note stenogramă / 24 mai.'38.....	24
▫ Martorii.....	24
-Gral.dr.C.Constantinescu.....	24
-col. Gh.Polihroniade.....	25
-Gral Petrovicescu.....	25
-G- ral I.Antonescu.....	25
-Gral.M.Racoviță :.....	25
-Gral.Constandache.....	26
-Gral Dona.....	26
-Gral Comănescu.....	26
-Cosmovici :.....	26
▫Sentința :.....	26
18.)Constantin Papanace , Fără Căpitan.Conducerea în a doua prigoană ,.....	27
▫ Lovitura de Stat a lui Carol.....	27
▫ Intențiile adversarilor.....	27
▫Tribunalul militar.....	27
*Notă:Averescu - un Hindenburg pentru regimul legionar	28
**Notă:"Diversiunea " Antonescu.....	28
19.)Rapoartele miniștrilor Guvernului Miron Cristea , pe anul 1938 :.....	29
/g-ral Paul Teodorescu :Aer și Marină -Marina comercială.....	29
/g-ral N.Ciupercă:Apărarea Națională.....	30
/g-ral Iosif Iacobici :Înzestrarea Armatei.....	30
-----	30
Guvern Miron Cristea - III -1 febr.'39 - 6 martie '39.....	30
Armand Călinescu - IV - 7 mart - 21 sept.'39.....	30
-----	30
20.)Guvern , emanație FRN , 1 febr.'39.....	30
▫Departament armată: Călinescu, Teodorescu,Slăvescu, Mihail.....	30
21.)Mobilizarea armată din martie '39.....	31
a)Wohlthath ,atmosfera din București , 22 art'39.....	31
b)Armand Călinescu,interviu la "Paris Soir" ,28 mart.'39.....	31
"În jurul nostru s-au mobilizat trupe "	31
"Dacă este atăcată, România se va apăra "	31
Mobilizarea rezerviștilor.....	31
c)Grig.Gafencu,declarație, 29 martie'39.....	31
*Notă.Declarațiile maghiare.....	31
d)Nicolae Iorga :zece contingente mobilizate.....	31
...Aici nu e loc de anexiuni acceptate.....	32
e)Carol II către Armd.Călinescu (13 mai'39).....	32
▫Contribuție la Fondul ptr înzestrarea armatei.....	32
22.)Deschiderea Parlamentului,7 iun.'39.....	32
▫a)Mesajul Regal.....	32
▫Armata.....	32
[Politica externă].....	32
▫ Regina Maria.....	33

▫Jurământul	33
/Generalii depun jurământul.....	33
▫b)Răspunsul la Mesajul Regal , 9 iunie'39.....	33
Armata.....	33
23.)G-ral I.Popovici (fost șef MSt.M ;senator de drept),discurs la Mesaj,22 iun.'39.....	33
*Notă.G-ral I.Popovici :mort în închisoarea de la Sighet.....	33
▫ Regina Maria.....	33
▫Regele Carol I :100 de ani de la naștere.....	34
/Obelisc la Siliștioara (Corabia): trecerea Dunării.....	34
▫Cursul înarmărilor-cifre și procente.....	34
▫Pacea =armistițiu între două războaie.....	35
▫Înzestrarea armatei în România.....	35
/Preocupare specială după 1933.....	35
/Dezvoltarea accelerată a industriei de război.....	35
24.)PSS Nifon Criveanu (episcopul Hușilor) ,la Mesaj, Senat ,23 iun.'39.....	36
▫Armata.....	36
25.)Amiral Sebastian Eustatziu (senator de drept),la Mesaj, Senat 23 iun.'39.....	36
▫Senatul FRN.....	36
▫MSRegele - Marele Amiral al Marinei române.....	36
26.)G-ral I.Sichitiu (senator de drept) ,Întrebare -semnal,26 iun.'39.....	36
*Notă G- ral I.Sichitiu:mort la închisoarea Aiud.....	37
▫Situția geopolitică a României.....	37
/România - linie de demarcație a două lumi.....	37
/Tendențele hegemonice ale Rusiei, Germaniei, Italiei.....	37
▫Românii - hotărâți să-și apere hotarele.....	37
-Armata ... este pregătită tehnic ?.....	38
-Națiunea ... este pregătită material ?.....	38
▫Pregătirea țării pentru apărare.....	38
()Războiul întregii națiuni.....	38
()Munca tuturor.....	38
()Pregătirea agriculturii.....	38
()Organizare, planificare , control.....	38
▫Măsuri și contramăsuri în războiul modern.....	39
#Atăcarea centrelor nervoase ale națiunii.....	39
()Aviația de vânătoare și de bombardament.....	39
▫N.Iorga –asociere la întrebare.....	39
▫Vict.Slăvescu (ministrul Înzestrării) – răspuns.....	39
27) Armand Călinescu ,discurs -concluzie la Mesaj ,Cameră ,28 iun.'39.....	39
▫ Mobilizarea din martie'39.....	40
▫Înzestrarea armatei.....	40
Grade,leafă,instruire,.....	40
Căzărmi, dotări,.....	40
()Cel mai mare efort de până azi.....	41
28.)Victor Iamandi (ministr.Justiției),Concluzii la Mesaj, Senat ,28 iun.'39.....	41
▫Apărarea Națională = preocupare de căpetenie.....	41

1.) **Gh. Tătărașcu** , Declarații , / inaugurarea fortificațiilor de Vest / Oradea , 9 oct. '37

("Dimineața " , an 33, nr. 11066 , 11 oct. '37) **Doc. integral la fișier Guvern XIV**

Frontiera cu : Bulgaria, Iugoslavia, Ungaria, Cehoslovacia, Rusia.

[**LD 30 nov.2003** . dau acest ritual pentru a releva organizarea civilizată care exista pe atunci în România, a ceea ce astăzi numim "**vizită de lucru**" și antrenarea "**societății civile**" ; mai dau și pentru a arăta **ritualul atât de firesc și normal** - chiar dacă propagandistic - care acum este numit atât de **pompos și americanizat " managementul imaginii "** .]

Liviu Nasta (ziarist) /

- ▣ Semnificația vizitei
- ▣ Programul vizitei
- ▣ Participanții : biserica ; armata ; societatea civilă ; org . politice

Gh. Tătărașcu / 9 oct. '37

- ▣ Programul fortificării granițelor
  - ▣ Colaborarea cu statele vecine.
  - ▣ Convingerea normală cu minoritățile : drepturi și datorii
  - ▣ Minoritățile și promovarea elementului românesc
-

-Liviu Nasta (ziarist) : Semnificația vizitei

Cu ocazia inaugurării **Lucrărilor de fortificații** de-a lungul **frontierei cu Ungaria**, **Gh. Tătărașcu a adresat de la Oradea cuvântul României** privind tratativele **Micii Înțelegeri cu Ungaria** , în vederea realizării unei **destinderi adevărate** în această zonă europeană : un **pact de neagresiune** . [-----]

-Gh. Tătărașcu : Programul fortificării granițelor

[LD : era în prag de **iarnă '37** . Nu știu cât din acest plan s-a realizat **până în 1940** , când, prin **Dictatul de la Viena**, acea zonă a fost **anexată la Ungaria**. În maniere diferite , istoriografia comunistă " demască " , " condamnă " , caută " vinovați " este numită " trădare " , sau " indolență " care cade , mai ales , pe seama **Regelui Carol** (stenogramelor de la dramaticile **Consilii de Coroană** în care **s-au hotărât cedările**) pentru faptul că **armata română nu era pregătită să reziste** , etc etc. Este **o mare nedreptate ce i se face lui Carol**. A avut multe păcate , dar **preocupările pentru armată nu i-au lipsit** - Voi ajunge și acolo . Acum mă gândesc dacă , practic , a fost vorba de delăsare , de vinovății , etc etc sau pur și simplu ... chiar **nu a fost timp !** **Între două războaie mondiale** atât de **aproprate** , între **revenirea** de după primul , și **pregătirea** pentru al doilea , cât și cu ce se putea face ? Știu că este o abordare " feministă " , " pacifistă " necompetentă în ale milităriei , dar o spun ca pe o **chestiune de bun simț** și ca **circumstanță** care ar trebui avută în vedere]

Mulțumește , în numele guvernului , pentru simțămintele de credință exprimate ;

" Domnilor , am venit aici însoțit de **colaboratorii militari ai guvernului** , pentru a **inspecta primele lucrări de fortificare a granițelor** noastre .

În cadrul **marelui program de înzestrare** elaborat sub îndrumarea stăruitoare a **Majestății Sale Regelui** , guvernul a putut să pășească și la executarea acestui **ultim capitol din măsurile luate** în vederea **sporirii puterii militare a țării** .

" **Programul fortificării fruntariilor** va fi executat într-un număr de ani , până la completa lui desăvârșire . **Un brâu de piatră și fier va încinge fruntariile noastre** și , în lăuntru lor , **țara va putea să-și continue** opera de organizare și de propășire în siguranță și în pace . " **Începând această mare operă** , avem conștiința că **slujim apărarea țării** și , deopotrivă , **apărarea păcii** . **Tari și armați , vom dezarma toate tentațiunile slabi și neapărați , vom încuraja toate apetiturile** . Prin **tăria noastră alungăm războiul** - prin **slăbiciunea noastră îl chemăm și îl provocăm** . În împrejurările de astăzi , **tăria înseamnă pace** , și **slăbiciunea înseamnă război** . Iată de ce , **cazematelor acestea** , care sunt **menite să asigure vecinicia fruntariilor noastre** , sunt totodată și **cazematelor păcii** . "

[-----vecinii ; minoritățile ; protejarea elementului românesc -----]

" **Fortificarea granițelor țării trebuie să fie opera colectivă** a tuturor românilor . Opera aceasta trebuie **să fie și un simbol** . Fiecare român să așeze o piatră sau o lopată de pământ pentru ridicarea **brăului de apărare** care va chezași **intangibilitatea teritoriului** .

" Cine nu poate aduce această contribuție **cu brațele**, să o aducă **cu averea** -fiecare **după imboldul său** și fiecare **după putința sa**. Astfel, **fortificarea fruntariilor** , va fi cel mai înălțător prilej pentru **afirmarea solidarității naționale**.Îndrept acest **apel către toate conștiințele românești**. "

* **Notă LD** : **Frontierele României . Suprafața totală și pe provincii ,1937/ '38**

Frontiera cu :Bulgaria, Iugoslavia, Ungaria, Cehoslovacia, Rusia.

(Anuarul Statistic al Românie ,37/'38) [**LD : eu am făcut schema**]

Frontiera/ km.	Totală	Naturală	Convențională	Litoralul M Negre
România	3.400	2.286	1.114	454 litoralul M Negre .
Cu Bulgaria	601,4	388 (Dunărea)	213, 4	
Cu Iugoslavia	557, 3	232, 9 (Dunărea)	324,4 ape și canale	
Cu Ungaria	428	20,8 (Mureș)	408	
Cu Cehoslovacia	201 (1938)			
Cu Polonia	201 (1939)			
Cu Rusia	812	812 (Nistrul)		

Provincia	Suprafața / km.p	
România	295.049	(LD suprafața actuală : 237.502 km p .)
Transilvania	62.229	(raptul din 1940 : 57.547 kmp)
Muntenia	52.505	
Basarabia	44.422	
Moldova	38.058	
Oltenia	24.078	
Dobrogea	23.262	
Banat	18.715	
Bucovina	10.442	
Crișana Maramureș	2.133	

Tătărașcu la Oradea / Fortificarea granițelor / 9 oct.'37

2.)I.Mihalache ,Comitetul Executiv PNȚ ,/ **demisia din președinție** /24 nov.'37

Iuliu Maniu -*Cuvântare / reales președinte/*

(" Dimineața " , 25 nov.'37)

+ **2 foto** de la ședința C.Ex., oratorii la prezidiu, vorbind :

Mihalache între Lupu și Madgearu;**Maniu** , Lupu, Mihalache....

(Emil Hațieganu , **g-ral Rujinschi** ,Sauciuc -Săveanu ...)

Redacția / 24 nov.'37

/Primiri de noi membri în PNȚ

La ședință, participă , pe lângă toți membrii Comit.Ececutiv : **g-ral I.Sichitiu** (fost șef al Marelui Stat Major) ,**Nona Otescu** (fost subsecretar de Stat, guv.Iorga-Argetoianu) , **Emil Hațieganu** (fost intim al lui Al.Vaida _Voevod) , **proaspăt înscriși în PNȚ**.[---]

Pe listă figurează **ofițeri superiori în rezervă**, **frunțași politici** din alte formațiuni...

În numele lor , vorbește **g-ral Sichitiu** și **Nona Otescu** .

Apoi, în **ovațiile și uralele adunării**, vorbește **Ion Mihalache**.

***Notă:garnitura "militară" a PNȚ**

[**LD** : trebuie de remarcat faptul că, treptat -treptat , aproape fiecare partid și-a avut generalii și ofițerii săi , atunci când treceau în rezervă. Și, dacă **în primul deceniu**, aceștia, în majoritate, se aflau în sfera de interese a fostului Partid Conservator și PNL, în **al doilea deceniu**, și celelalte partide, mai ales acelea care au ajuns la guvernare , **și-au avut "garniturile lor militare** . Firesc , spre PNȚ , au venit acei care îi împărțeau doctrina și programul. Și , **dacă în Programul** cu care Mihalache a fost în audiența de consultare la rege (12 nov.)

atenuase accentul " **țărănist**" , acum, după ce-și reluase locul în opoziție și declanșa bătălia electorală, el revine la un **ton și mai "radical țărănesc"** .
Din toate unghiurile, în toate direcțiile, pe toate chestiunile de guvernare]

** Notă LD :procesul PNȚ (30 oct '47)

vezi mai jos la 4)

unde **Mihalache a explicat -**

" **Eu sunt autorul principal**, și cu regetatul **Madgearu** , al Statutului care **funcționează din 1935** . În acest Statut , **s-a prevăzut dispoziția** ca, **pe lângă organizația structurală , de bază**, organul de luptă politică, **partidul propriu-zis**, organizația comunală, județeană, regională și pe țară,**să ființeze și niște organe auxiliare** , între care , **cercurile profesionale**.

În țară, pe județe, și limitate exclusiv la județe, n-au ierarhie piramidală , în sus ;

iar în municipii , cum ar fi Capitala, secțiuni încadrate nu la județ, ci făcând parte din organizația comunală, fără nici o deosebire : **militari, medici, preoți, profesori, ingineri, comercianți etc.**

Scopul organizațiilor de luptă , este să ducă lupta politică , să câștige puterea.

Dar **scopul organizațiilor profesionale este , exclusiv, un contact spiritual,**

ca oamenii , în loc să joace table și cărți la club, cum s-a obișnuit la cluburile politice în trecut,

să se întâlnească pe profesioniști , adică pe **contact spiritual**, cei care duc aceeași viață,

au aceeași educație, aceleași preocupări, **prin prisma programatică să discute** sub formă de

conferințe , comunicări între ei. [-----] **Pe lângă Președinție**, funcționa, pentru fiecare

profesiune ,câte un Comitet numit de Președinte ca auxiliar al lui, ca acea, împreună cu șeful de județ, să pună în acel județ în funcțiune cercurile profesionale. [-----]

Astfel de cercuri au funcționat și la militari , numite cercuri profesionale militare ,

pe județe, puse în funcțiune de un Comitet Central profesional.

Aceste cercuri au funcționat încă în 1936-1937 , sub conducerea mea ."

(Vezi fișier Lichidarea PNȚ și a Armatei de către comuniști)

Ion Mihalache / 24 nov.'37

▣**Mihalache: G-ral Sichitiu-membru de onoare a PNȚ**

" Țin să fixez din capul locului atențiunea dvs asupra **însemnătății cu adevărat istorice pentru țară** a ședinței noastre de astăzi .De altfel, vedeți cum se însărcinează însuși mersul evenimentelor ca, peste cuvântul nostru ,să scoată la lumină această însemnătate ,nu pentru Partidul Național Țărănesc , numai, ci, repet, pentru țară .

" Ați auzit cuvântul și ați putut prețui **gestul generalului Sichitiu** , acest fiu al satelor gorjene are, **fără să fi avut contact politic direct cu noi până astăzi**,s-a văzut în acest moment într-o **unitate de simțire și de credință** .Și pe drumul pe care mergem noi , **s-a simțit dator față de neamul lui** , ca , din înaltul post pe care l-a avut până astăzi, **să treacă simplu ostaș în rândurile Partidului Național Țărănesc.**(**apluaze prelungite**)

" Domnule general Sichitiu, **eu nu știu judecata pe care v-ați făcut-o dvs** ,dar ca copil al pământului țării, eu știu că , **mai presus de judecăți și de calcule strategice, glasul pământului v-a chemat aici între noi.** (**apluaze prelungite**)

Și același glas al pământului **va chema aici pe toți acei care pierzându-se și încurcându-se în examenul sforilor complicate ale politicii bizantine de la București,vor simți** în cele din urmă **că se asfixiază în atmosfera lipsită de lumina adevărului -și de oxigenul clar al demnității ofensate** , și vor merge unde îi îndeamnă **instinctul de conservare al unei națiuni demnă de o altă viață .**

" Și poate că **pilda dvs va trezi în sufletul multora conștiința** că **datorează ceva națiunii acesteia** , care **pe copiii săraci i-a crescut cu burse**,cu banii Statului scos din **contribuția săracului** , care tot el este și **birnic și soldat,și muncitor al ogoarelor** ce hrănesc pe toți.

Și vor găsi, poate, că **au datorita să-i întoarcă îndărăt** , cu dobândă, vechiului creditor sărac , **țăranelui român** ; și astfel **energia de care mai dispun, nu o vor pune la contribuție în serviciul complotului de asasinare a voinței și demnității naționale** , ci o vor pune în **serviciul cauzei drepte a acestor săraci** ,ce formează **națiunea cea adevărată .**

" **Se vor pomeni astfel și ei că intră în luptă pentru adevăr, demnitate, corectitudine,**

cu hotărîrea **să spulbere** cu un ceas mai devreme , **minciuna , echivocul, promiscuitatea și afacerismul fără sancțiuni**(**aplauze prelungite**)

" Domnule general Sichitiu, până azi n-ai știut de la mine că , **aceiași glas al pământului** m-a făcut pe mine , fără să vă fi spus ceva, fără să vă fi consultat și fără să fi bănuit ceva dvs, că în ceasul când eram întrebat cum cred eu că se pot redresa în bine treburile încurcate ale Statului - **când a fost vorba de Apărarea Națională, am spus Factorului Suprem :** Buni vor fi toți Majestate, dar **valori militare și morale ca generalul Sichitiu** trebuie mai departe **utilizate pentru ridicarea oștirea.** (**aplauze prelungite**)

Și am pomenit și de altcineva , iarăși fără să știe.

Nu v-am întrebat , poate că nu v-ași fi spus , domnule general, dar vă închipuiți cât am tresărit de bucurie alaltăeri ,când **Armand Călinescu** mi-a adus vestea :**generalul Sichitiu se înscrie în Partidul Național -Țărănesc !**

Atunci mi-am zis- nu cum zice poporul: gând la gând cu bucurie - ci am spus : suflet la suflet , într-un gând și într-o simțire , **cu Dumnezeu , la biruință !** (**aplauze prelungite**)

" În aplauzele dvs , citesc **consimțământul unanim** pe care-l dați

scrisorii mele de răspuns către dl general Sichitiu , și anume, acela **de a-l proclama ca membru de onoare al PNȚ și al Comitetului Executiv.** (**aplauze prelungite**)

Să trăiți dle general, **Partidul vă dispensează de vechime în rândurile sale.**

Acolo, la postul pe care l-ați ilustrat , ați luptat pe căile militare , cum noi luptăm la postul nostru , pe căile noastre , către unul și singurul scop : **ridicarea țării prin dreptate , prin adevăr și prin forța și prestigiul oastei țării,** bine hrănită, bine echipată, bine armată, bine condusă - demnă de încrederea pe care neamul ș-o pune într'înșea"(**aplauze prelungite**)

I.Mihalache / 24 nov.'37

3.)Al.Vaida -Voevod ,cartel electoral cu guv.Tătărașcu , 26 nov.'37

(" Dimineața" , 27 nov.'37)

«Ofițeri superiori în Frontul Fomânesc

În sediul **Frontului Românesc**(B-dul Elisabeta) o reuniune cu **conducătorii organizațiilor din întreaga țară** , la care au participat și **toți fruntașii mișcării din Capitală.**

C.Angelescu (șeful org.Capitalei) a salutat prezența d-lui Vaida, și a comunicat **înscrierea în Fr.Rom.** a mai multor **ofițeri superiori** , în frunte cu :

G-ralii Job.Bădescu și Fotescu; coloneii : **Solomonescu , Bădulescu, Bilciurescu, Moloiu, Tomița ș.a.**

/Vaida –Voevod:importanța înscrierii ofițerilor

A arătat **importanța înscrierii ofițerilor** în Frontul Românesc,elogiind virtuțile armatei române , care a sporit și va spori elanul luptei .

Apoi a explicat ce înseamnă **cartelul și colaborarea cu guv.Tătărașcu**

/G-ral Job Bădescu -

Vorbește în numele noilor înscriși .

Al.Vaida / 26 nov.'37

4.)Procesul PN Ț / Actul de acuzare / Interogatorii / Mărturii/29 oct '47

(Ediția Marcel- Dumitru Ciucă , "**Procesul lui Iuliu Maniu**" , vol II. Partea I, II Editura Saeculum, București, 2001) **Doc.integral : fișier PNT -Lichidarea**

[LD : Firește nu am de gând să tratez aici și acum, chestiunea procesului din 1947 .

Dau fragmente din acest proces , pentru a surprinde relativitatea în aprecierea unor fapte, persoane, opinii.

INTEROGATORIU

a) Ion Mihalache ,inculpat,29,30 oct.'47

/Grupul Militar

- **Președ.** : De când ați luat conducerea **așa-zisei organizației militare din PNT ?**

- **Mihalache** : " Efectiv n-am luat-o nici o dată. Dle președinte, să-mi permiteți câteva explicațiuni , fiindcă am văzut că **aceasta este una din piesele de bază ale acușării de spionaj , trădare , complot, etc , aduse partidului, dlui Maniu, în special , și mie, cel puțin ca auxiliar .**

Eu sunt autorul principal, și cu regretatul Madgearu ,al Statutului care funcționează din 1935 . În acest Statut , s-a prevăzut dispoziția ca, pe lângă organizația structurală , de bază, organul de luptă politică, partidul propriu-zis, organizația comunală, județeană, regională și pe țară, **să ființeze și niște organe auxiliare , între care , **cercurile profesionale**. În țară, pe județe, și limitate exclusiv la județe, n-au ierarhie piramidală , în sus ;iar în municipii , cum ar fi Capitala, secțiuni încadrate nu la județ, ci făcând parte din organizația comunală, fără nici o deosebire : **militari, medici, preoți, profesori, ingineri, comercianți etc.****

"**Scopul organizațiilor de luptă , este să ducă lupta politică , să câștige puterea.**

Dar **scopul organizațiilor profesionale** este , **exclusiv, un contact spiritual**, ca oamenii , în loc să joace table și cărți la club, cum s-a bișnuit la cluburile politice în trecut,

să se întâlnească pe profesioniști , adică pe contact spiritual, cei care duc aceeași viață, au aceeași educație, aceleași preocupări, prin prisma programatică să discute sub formă de conferințe , comunicări între ei.

- **Președ.** : **Organizația militară ce scop avea ?**

- **Mihalache** : **Pe lângă Președinție**, funcționa, **pentru fiecare profesiune** ,câte un **Comitet** numit de Președinte ca auxiliar al lui, ca aceala, împreună cu șeful de județ, să pună în acel județ în funcțiune cercurile profesionale. [---] **Astfel de cercuri au funcționat și la militari** ,numite **cercuri profesionale militare** , pe județe,puse în funcțiune de un Comitet Central profesional.

" **Aceste cercuri au funcționat încă în 1936-1937** , sub conducerea mea, ca experiență.

Desființându-se partidele , au încetat și ele.

Nu în 1946, cum spune rechizitoriul, ci în 1945, **Președintele, dl Maniu , a numit un Comitet Central Militar** ,compus din **col.Stoica și alți auxiliari**, care a funcționat până în 1946 .

[-----]

MARTORII

[LD , 22 sept.2003. Mă simt copleșită de evidenta **orchestrare a procesului** .

Va fi foarte dificil pentru istoricii dedicați perioadei, să facă lumină în aceste evenimente.

Dar , pe de altă parte , nu-mi pot reprima gândul că **s-ar putea scrie o variantă de istorie a PNT** , pe această "**cheie**" : **un partid de "masă"** care , dacă luăm ca borne cronologice **nașterea (1926) și lichidarea (1947) , a avut - doctrinar, programatic și faptic - un profil " revoluționar"** , cu **tentație de răsturnare sub presiune** . Aprecierea este bivalentă și dilematică.

Ori se asumă această caracteristică și atunci **accentul se pune** pe aceste **episoade "insurecționale "** : ' 28 - răsturnarea liberalilor ; ' 30 - Restaurația ;'40 - alungarea lui Carol ; **23 aug.'44** - răsturnarea lui Antonescu ; **mart'46** - răsturnarea gov.Groza .

Ori se respinge această caracterizare , și atunci **accentul se pune pe eșecul sau victimizarea PNT** , datorat **adversarilor nedemocratici ai PNT** ,fie ei **PNL, Carol II, Antonescu , Groza .**

În felul acesta , lupta PNT poate apărea **ori aureolată de vocația militantă ,**

ori umbrită de utopii și eșecuri .Dar asta este o problemă de valorizare.

La acest **monstruos proces ,oameni** , este adevărat oameni politici , **erau în situația de a-și pierde libertatea și viața .**

Și la acest deznodământ și-au adăugat **duplicitatea sau orgoliile și militarii !]**

Martor / 1 nov.'47

b) Martor G-ral Grig.Stoika

[rudă cu acuzatul col.Stoika Ștefan, 60 ani; ofițer pensionar ;]

[LD 22 sept.2003. Este competența istoricilor militari să clarifice aceste chestiuni.

În proces, procurorii militari citesc copios din **arhiva confiscată** de la acest Cerc profesional.

Eu fac un " **studiu de caz**" și propun o **ipoteză** : una din "dovezile" în jurul căreia se fac comentariile , este un **document din perioada războiului** , în care era avansată **întoarcerea armelor contra Germaniei** .Prin presiune și șantaj, acest general, hărțuit și de întrebările procurorilor militari , **a intrat în jocul scenariului comunist** . Generalul plecase din **mai'47 la PȚD - dr.Lupu** ... deci se poate afirma că **trecuse în cealaltă tabără** cu scopul realizării **planului de fărâmițarea a PNȚ** .

De pe urma **misticărilor** de acest fel, s-au făcut **deblocările și lichidarea ofițerimeii române !**]

-Președ.: De când sunteți **membru al PNȚ** ?

Ce **însărcinare** a avut în Organizația militară a PNȚ ("**Cercul profesional militar** ") ?

-**G-ral Stoika**: Din **1947**, după ce **a plecat din armată prin demisie**. **Membru în Comitetul de conducere**, șef al Comisiei de organizare, referent la Comisia de studii.

- **Președ.:** De ce și cu ce scop i s-a dat denumirea de "**Cerc**" ?

- **G-ral Stoika**: După alegeri['47] . " În scopul de **a-și camufla viitoarea activitate**, la **adăpostul preocupărilor profesionale** .[-----]**Să formeze** elementele necesare pentru **insurecționarea armată a țării** .

- **Președ.:** Adică era **coloana vertebrală** pe care **se grea mișcarea subterană** - ca să fim mai categorici .**Este sau nu așa** ?

- **G-ral Stoika** : Da .

Acest plan era un plan care **viza o armată puternică și modernă**, care avea ca scop tot **acțiunea subversivă**. [---] Era un **plan de execuție imediată** și se putea executa **chiar în prenta trupelor ruse în țară**.

- **Președ.:** Ce era aici unde **se vorbește de germani** ?

- **G-ral Stoika** : Prin **germani** se înțelegeau **rușii** .

- **Președ.:**Cine vă **determina** pe dvs ca să **treceți în plan** , **în loc de ruși , germani** ?

Nu era **scop de camuflare** ? Nu era o greșală scriptică, ci o **intenție**.

Așa este sau mi se pare mie ?

- **G-ral Stoika** : Era în scop de camuflare .

- **Președ.:**Asupra datei nu vi s-a spus **decât să fiți pregătiți** ?

- **G-ral Stoika** : Ni s-a spus **numai să fim gata** . Fără să ni se spună **nici scopul** , **nici momentul declanșării**. [-----]

--**I.Mihalache** :Dle președinte, **dați-mi voie, e una din acușările principale** .Vă rog să nu vă pierdeți răbdarea. Pe mine mă trimiteți la **închisoare pe viață** , pentru **un cap de acușare** pe care nu l-am știut.Acesta este **actul pe baza căruia sunt trimis în fața Tribunalului** .

Acesta este Planul militar ?

-**G-ral Stoika** : Da.

-**Mihalache** :**Și pentru o fițuică scrisă cu creionul , pe care n-o recunoaște, mi se cere condamnarea la închisoare pe viață ?**

-**Președintele** : Nu faceți polemică !

[-----]

Procesul PNȚ /oct.nov.'47

5.)**Al.Vaida -Voevod**, **Manifestul Frontului Românesc**, 1 dec.'37

("Dimineața" , 3 dec.'37)

▀**Armata**

" Dar instituția către se îndreaptă întreaga noastră grijă ,este **Armata Țării**.

Ca și până acum, vom lupta **pentru înzestrarea ei tot materialul necesar** , ca s-o vedem cât mai degrabă pregătită în vederea marelui misiuni ce are , de apărătoare a integrității țării.

Și tot în vederea acestui scop, vom lupta pentru desăvârșirea **naționalizării integrale** a **industrii** privind **apărarea națională**.

Cu ochii ațintiți la **ostașii țării** și la grija pentru ei , călăuziți mereu de de îndemnurile consolidării naționale, socotim de a noastră datorie de a îmbrățișa cu toată sollicitudinea **nu numai pe apărătorii de mâine ai țării, dar și pe foștii combatanți** ,

de toate categoriile , inclusiv **foștii voluntari de război**, pentru a încuraja **virtuțile ostășești** și a promova **elanul luptătorilor** de mâine "

6.) Manifest electoral al Comitetului Secției Apărării Naționale din PNT , 3 dec.'37

(" Dimineața " 4 dec.'37)

Comitetului **Secției Apărării Naționale** din PNT a lăst următorul **apel către foștii ostași** :

" Ostași demobilizați, foști luptători din sate și orașe, invalizi de război.

Voi, **ostașii de ieri și luptătorii de mâine** , **mobilizați sub steagul PNT** , pentru marea bătălie ce o dă neamul acesta , ca **să-și păstreze dreptul și libertățile strămoșești** ;

/Marea bătălie(electorală) din 20-22 dec.'37

Ascultați ! Vă vorbim noi, generalii, **generali, colonei și mii de ofițeri din rândurile PNT** .

Noi, acei care **v-am fost alături în tranșee** , sub ploaia de gloanțe,vă chemăm pentru **marea bătălie din zilele de 20 și 22 decembrie** ,

în care **avem de cucerit dreptul de viață , la adevăr și la libertate** .

Sunăm goarna mobilizării. Avem de dărâmat minciuna și calomnia.

/Protest pentru acuza de "comunism"

" **Glasuri străine și suflete vândute acuză de comunism PNT**. Nu vă lăsați înșelați !

Cum ?! și noi , și țărănimea cu care am desrobit frați de același neam și care merge năvalnic **sub steagul nostru național -țărănesc ? Și noi suntem comuniști ? !**

Noi între noi, de la general până la soldat , ne cunoaștem .

Pe acei cari clevetesc contra noastră, nu i-am văzut atunci când am trecut cu toții alături cu moartea . **Ei au răsărit acum ca ciupercile după ploaie** și acum îndrăznesc să ne învețe pe noi și pe voi cum să ne iubim țara !

"**Ostași de altă dată** , voi, adevărații făuritori ai României Mari, vrednici de comandanții voștri , **nu vă lăsați nici amăgiți de momeli și calomnii** , nici **amenințați de amenințări** .

Înainte , cu noi în capul coloanelor , curagioși, mândri, cu fruntea sus,

cu sufletul tare ca la Oituz , Mărășășeti și Mărăști . Noi suntem aici și unde suntem noi ,

bătălia e dreaptă și sufletele cinstite.

" Să știți că **oastea PNT este mare și neclintită** . **Voturile voastre** pentru lista PNT

să cadă în urne cu hotărîre ,dese , neîntrerupt și fără greș , ca focul de mitralieră . [-----]

Înainte , camarazi ! **Ați desrobit Ardealul . Desrobiți acum țara** . Așa să ne ajute Dumnezeu .

Votați Cercul , semnul PNT

«Comitetul Secției de Apărare Națională

"**Comitetul Secției Apărării naționale a PNT** .

Generali în rezervă : **N.Rujinski** (fost cdt.de Corp de aramată, erou de la Oituz) ,

Gr.Bunescu (erou la Mărășești , decorat cu " Mihai Viteazul) , **Gh.Constantinescu**

(fost cdt . al Jandarmeriei) , **Const.Tănăsescu și Const .Comănescu** (foști cmd.de Divizie) ,

Șt.Burileanu , Gabriel Negrei , Gh.Rujinski , , Pompiliu Capeleanu ,H.Iarca ,

dr. N.Georgescu , amiral Dan Zaharia .

Coloneii în rezervă : N.Bujoreanu, Victor Bacaloglu, N.Cornea, Florea Nicolescu , ș.a.

Căpitani în rezervă : M.Zaharia , Aurel Ionescu ș.a. ș.a

Ofițerii din PNT / 3 dec.'37

7.)Sfințirea monumentului infanteriei , București ,/ 3 dec.'37

/MSR Carol II / g-ral Ilasievici (ministr.Armatei) / primar **Donescu** /

("**Dimineața** " , p. 4 dec.)

/G-ral Ilasievici (ministrul Armatei)- discurs

Participă MSR Regele și Voevodul Mihai.Vorbește **g-ral Ilasievici** și primarul **Donescu** care ... " ia în primire " , în numele Capitalei...

8.)Întrunirea PNT din sala "Marna",12 dec.'37

zădărnicită ,duminicădimineața

Iuliu Maniu ,dr.Lupu, Gr.Filipescu-declarații la **balconul Clubului**

("Dimineața" , an 33, nr. 11.130 , 15 dec.'37 + foto : balconul cu personalități ; mulțimea sub balconul clubului)]

[**LD** : În noaptea de 13 / 14 dec.'37,**se reintroduse starea de asediu .**

Măsura, pusă în aplicare de **Gabriel Marinescu** , aplicată cu atâta duritate **contra PNT, a lui Maniu**, nu putea să aibă ca efect decât **o reacție de bumerang.**

Nu știu dacă **gazele lacrimogene** au țâșnit din același ordin .

Presupun însă că , **discursul radiofonic amenințător** a lui Tătărescu (la adresa lui Maniu) asociat cu **gaze lacrimogene și trupe de ordine** (jandarmi, polițiști, infanteriști)

a îndârjit bucureștenii, electoratul din țară , și va duce , în mare parte ,la eșecul guvernului în alegeri .] Doc.integral : **fișier PNT - XVI**

Redacția /

Eri dimineața urma să se țină în sala cinematografului "**Marna**" din **Calea Griviței** , o mare întrunire publică convocată de **organizația național-țărănistă a Capitalei** .

#Forțele de ordine - coordonate de Gabriel Marinescu !

La ora 9 , au început să se vadă importante **măsuri de ordine luate de guvern.**

Au fost concentrați **câteva sute de gardieni, câteva companii de jandarmi, și numeroase detașamente de infanterie.**

Aparatul de stat era **dirijat de însuși dl subsecretar de stat Gabriel Marinescu,**

prefectul Poliției Capitalei .Cum în cursul nopții a fost dată **o nouă Ordonanță** cu privire la **întrunirile publice**, poliția a încercat **să împrăști pe cetățenii** care stăteau în afara clădirii , producându-se **mici busculade** [---]

#Incident cu gaze lacrimogene

În câteva clipe s-a văzut în diferite părți ale sălii , ridicându-se **un fum alburiu**, se dăduse drumul unor **fiole cu gaze lacrimogene**. S-a produs o **învălmășeală de nedescris.**

Toată lumea dădea busna afară . **Protestele deveniseră de o violență extraordinară .**

Într-un sfert de oră , gazele au umplut sala, încât toată lumea a fost silită să părăsească sala.

Afară, **autoritățile căutau să canalizeze** cele câteva mii de oameni .

O parte din ei, au fost împinși **spre stația Buzești, alta spre Calea Griviței .**

Mulțimea indignată manifesta violent și ovaționa conducătorii. [-----]

La ora 12 , **str.Clemanceau era o mare de capete** . La capătul străzii , spre **grădina Atheneului** , vreo **10 cordoane de jandarmi barau drumul**. Alte măsuri severe de ordine, au fost luate spre **Calea Victoriei, Biserica Albă** .[----]

La Balconul clubului PNT

/Iuliu Maniu :Gaze lacrimogene pentru cetățeni!

"În al douăzecilea an al Unirii României Mari, suntem **împiedicați cu gaze otrăvitoare**

să ne spunem cuvântul (**Voci : rușine ! rușine!**) În loc ca conducerea de stat să cheltuiască bani pentru a face gaze în contra dușmanilor Țării și de a face măști scutitoare pentru cetățenii

noștri, contra gazelor dușmane, **se cheltuește bani ca să facă gaze otrăvitoare pentru a împiedica cetățenii să-și spună cuvântul** , atunci când este vorba de soarta și de viitorul țării ..

" Iată **o icoană tristă a stării în care trăim**. Parcă nu vărsasem noi destule lacrimi de durere

și de rușine pentru starea în care se găsește țara, , pentru ca **să ne arunce și gaze lacrimogene** , ca să vărsăm **lacrimi artificiale** - lacrimi care sunt deja secate în ochii noștri ,

din cauză că au curs destule lacrimi adevărate de sinceră durere. [-----]

La ora 1 și jumătate, **mulțimea**, îndemnată de fruntașii partidului , **s-a împrăștiat în ordine**. Puțin după aceea, **au părăsit posturile și forțele polițienești și militare** .

/Dr.Lupu :Defăimătorii lui Maniu

" **Să fabrici decret special** pentru o adunare , în care aveau să vorbească **Iuliu Maniu** și **Grigore Filipescu** , **să desfășori cu tancuri, tulumbe** și la urmă cu **gaze** (avem mostrele) , și toată această paradă , **comandată în văzul tuturor [vizat Gabriel Marinescu]** , iar seara , confortabil, în fotoliul tău de prim ministru , **să te instalezi la Radio** , pe care **îl refuzi adversarilor** tăi, și **să califici ca infractor** pe omul care are **rolul istoric știut** în alipirea Ardealului , este , într-adevăr, **lucrul cel mai revoltător**. [----]
Adunarea PNȚ de la Marna / 12 dec.'37

9.)Gh.Tătărașcu ,înfăptuirile de ieri, programul de mâine ,seara,12 dec.'37

Discurs radio.Răspuns la criticile lui Maniu .

(" Dimineața " , an 33, 14 dec.'37 + foto Tătărașcu la microfon)

Doc.integral : fișier Gvern Tătărașcu - XV -

Gh.Tătărașcu / 13 dec.'37

▣ **Guvernarea de 4 ani**

" Așa dar , o parte din criticii noștri **țagăduesc opera de consolidare ce am săvârșit** în ultimii patru ani . În fața țării , eu **întreb pe acești critici** : [----]

/Străjeria, Premilităria,.

Da sau nu - am creat noi cadre de disciplină națională [Străjeria, Premilităria] pentru tineretul nostru , **pregătindu-l astfel mai bine** pentru misiunea ce trebuie să îndeplinească în viața Statului ? [---]

Înzestrarea armatei

Da sau nu - am făcut , în **executarea marelui program de înzestrare a armatei** ,începută de guvernul actual, comenzi de 24 miliarde de lei , plătind până astăzi 10 miliarde și punând astfel armata pe drumul înnoirii și întăririi ? [----]

"Adversarii noștri ne acuză că am scumpit viața .Nu voi nega că din pricina impozitelor ce am fost siliți să așezăm pe umerii țării ,**viața s-a resimțit** de o ușoară **ridicare a prețurilor** ,

" Ce au fost aceste impozite ? Am declarat în atâtea rânduri că **aceste impozite au fost reclamate** , în special,de **nevoile înarmării** , pentru care guvernele care ne-au precedat nu afectaseră nici o sumă . Numai pentru comenzile în plus **am găsit în momentul venirii noastre la guvern un pasiv de aproape 2 miliarde de lei** , care trebuia imediat plătit.

Față de problema grea în care am găsit problemele înarmării , **nu am ezitat a cere țării jertfele necesare** și nu am ezitat a **creia noi impozite** ,pentru a **putea astfel plăti** ceea ce alții nu plățiseră la timp și pentru a face **această operă** care va rămâne unul din **titlurile de mândrie ale guvernării noastre** .**Fiecare român să știe** că prin **urcarea ușoară a prețurilor** ,s-a chezășuit **siguranța țării, granițele și independența ei** . [-----]

Gh.Tătărașcu / 13 dec.'37

/Industriile înzestrării armatei

"În aceeași **postură neprielnică se așază dl Maniu** și când **mă acuză** că nu am cerut ,cu prietul formării guvernului, **colaborarea nici unui reprezentant al Ardealului** și că **disprețuiesc astfel mândria acestei provincii**." **Afirmarea este, în primul rând, inexactă** . [----]

" Am stimulat apoi și am ocrotit toate industriile ardeleni,Urmare a acțiunii noastre , toate aceste **industrii sunt în stare de înflorire** .Am creat , în același timp , **industrii noi** .

Mai toate **industriile de război noi create au fost așezate în Ardeal.**
La **Brașov, la Zărnești, la Orăștie, la Avrig, la Cujir, la Petroșani**, s-au făcut investiții de peste **un miliard**, care vor da un nou impuls dezvoltării Ardealului." [-----]
Gh. Tătăreanu / 12 dec.'37

10.) București. Întrunire invalizi, orfani, văduve de război, 13 dec.'37

("Dimineața", 14 dec.'37)

Sala "Izbânda" din Capitală. Peste **2500 manifestanți**. Adunarea **invalizi, orfani și văduve de război**. Au ținut să mulțumească primarului pentru grija ce le-o poartă.
Au fost împroprietăriți **270 foști combatanți în București**.

/Asociația "Gloriile neamului"

-**T. Nițoiu** - președ. Asociației "**Gloriile Neamului**"

-**maior Poenaru** - mare mutilat de război: elogiază Consiliul comunal, sub conducerea lui Donescu care a **împroprietărit pe foștii combatanți**.

-**g-ral Păltineanu** - arată că ei nu doresc decât îndeplinirea obligațiilor pe care națiunea și le-a luat; arată ce au făcut ei pentru patrie.

/Medaliații cu "Virtutea militară" și "Virtutea aeronautică"

-**locot. invalid. N. Tănase** (consilier comunal), în numele medaliaților cu "**Virtutea militară**" și "**Virtutea aeronautică**", mulțumește primarului Donescu, pentru împroprietărirea membrilor acestor două societăți.

-**dr. I. Costinescu** (ministr. Sănătății):

A venit să asculte doleanțele celor mai nobili copii ai neamului. "Voi, invalizi, orfani, văduve, ați binemeritat de la Patrie. Drepturile voastre sunt sfinte și de nediscutat."

-**Al. Gh. Donescu** (primarul Capitalei)

"Fiți bine veniți în Capitală!" Arată profundul respect pe care națiunea română li-l poartă. Este fericit că a semnat aceste **decrete de împroprietărire, la dorința vie a MS Regelui Carol II**.
Întrunirea / 13 dec.'37

11.) Rezultatele alegerilor parlamentare, 20, 22 dec.'37

("Dimineața", 24 dec.'37;)

("Parlamentul Românesc", an VIII, nr. 255-258, 31 dec.'37)

■ 12 generali parlamentari

"Publicăm lista noilor deputați și senatori, întocmită de **Comisiunea Centrală Electorală** în mod **definitiv**. Deși se crede că **noul parlament va fi anulat** mai înainte de a se fi constituit, și se vor orându-i alegeri generale pe alte baze și în alte condițiuni, este pentru noi o **elementară datorie** aceasta, deoarece **țara întreagă s-a străduit să aleagă**, iar dintre cei **5.000 de candidați** - cel puțin **acea care au izbândit**, cu mari osteneți și cu mari cheltuieli, merită să le consacram aceste pagini."

[LD: Din păcate, nu le scrie **apartenența**. O să încerc să o indic eu.]

Vreau să văd cine din **clasa politică de până la 1937** îl va urma pe **Carol**.

Fiecare partid, își avea "**generalii lui**", de obicei **senatori**. În orice caz, erau mai puțini decât reprezentanții clerului.]

/3 deputați aleși

G-ral Tănăsescu (Cernăuți , ce partid ?)G-ral Rădulescu (Vlașca ,cred că la PNL)
G-ral Rujinski Gh (PNT)

/1 senator ales

Județul	PNL1	PNL2	PNT	Ales
Argeș	6.434		10.731	g-ral I.Sichitiu (cu sprijinul lui Armd.Călinescu)

/4Senatori de drept

Generali care au comandat în fața inamicului , cel puțin 3 luni (art.73) :

Mareșal Alex.Averescu . mareșal C.Prezan
g-ral Arthur Văitoianu g-ral Gh.Mărdărescu

/4 senatori ,generali cu funcții

Șef al M-St.M sau inspetori g-ral de Armată , cel puțin 4 ani :
g-ralii :I.Popovici, Alex.Lupescu, Nic.Petala, Henri Cicoschi
Alegeri / dec.'37

12.)Carol al II-lea ,Regele României,Însemnări zilnice , 2 nov.- 31 dec.'37

Vol.I , 11 mart '37 - 4 sept.'38 , Caietele 1-6

Editura **Scripta**, București, 1995, pag. 128 - 135

Ediție îngrijită de V Moisuc și N Rauș . Prefață , I.Scurtu

Carol II / nov.-dec.'37

- ▣ Legea înaintărilor în grad –
- ▣ Moravuri și năravuri militare
- ▣ " Oamenii de încredere "
- ▣ Soluția : guvern Goga -Cuza –
- ▣ Ion Antonescu - ministru la Apărare Națională

"Două luni de zile în care am avut atâtea de făcut , atâtea **dificultăți și probleme** politice ,
încât mi-a fost **imposibil de a continua** de a-mi face zilnic **însemnări** .Mă văd , deci, silit de a
rezuma , de a face un comentariu general asupra evenimentelor din acest răstimp.

Fatalmente, vor fi mai puțin intime , dar vor reflecta mai clar evenimentele ."

Pentru mine, fatalmente, **cele de politică internă vor domina** , și două evenimente

vor avea importanță :**cea militară** ,rezumată în **noua lege a înaintărilor** [în grad] ,

și cea a terminării timpului de **legislație normală a liberalilor** ,prin cei **patru ani de guvernare**
Tătărescu .

Carol II / nov.-dec.'37

▣ **Legea înaintărilor în grad**

[LD : Fenomenul constatat în clasa politică , **se reflectă similar** și în ierarhiile militare, unde se
duce **o luptă între generații** .

Bătrânii generali nu vor să cedeze" **comanda**" ,**tinerii sunt nerăbdători ?Să fie numai asta ?**

Oricum, cu acest prilej, aflu " **secretul**" lansării în politică a **g-ralului Sichitiu la PNT**,

care **racolează toți nemulțumiții** față de Carol și " **camarilă** "

Cu acest prilej, **poate aflu și eu câte ceva despre "camarila regală"**.]

#**Moravuri și năravuri militare**

" În urma manevrelor , s-a putut constata și mai mult că în **Armată este o boală cronică , se**

bate apa-n piură , Comandamentul **s-a învechit ,a pierdut din vigoare și a crescut în**

favoritism și admirație mutu [ală] .S-a ajuns la un fel de **șablon calcat** pe războiul de poziție

din 1917 ,se trec prea ușor cu vederea noile mijloace , noile posibilități care stau la îndemâna

Comandamentului .

" Șefii au adesea o **indulgență criminală** față de subordonații lor , **adevăratele valori** sunt înecate în **puhoiul mediocrității conștiincioase** și supuse părerii celor mari .

Personalitatea dispare , iar **periuța începe din nou a domina** .

Instrucția, din această cauză, suferă. Ca întotdeauna , **politica și-a vârit coada și cei nemulțumiți** au început **să facă obstrucție** împotriva instrumentului reformei , noul proiect al înaintărilor [în grad] și poziției ofițerilor.

▣"Oamenii de încredere "

Atacurile s-au îndreptat împotriva lui Paul Teodorescu ,cunoscut ca **omul meu de încredere** . Ceea ce e mai trist e că **atacurile au avut ecou** și în **casa Urdăreanu** , s-a făcut și el **coadă de topor** .Tătărăscu, deși era de acord, **n-a susținut destul de energic proiectul** și astfel

o lege bună , deși severă, **a trebuit să fie retrasă** .

Am putut , totuși, obține o **scădere a limitei de vârstă** [a pensionării] **la generali**, care a provocat o oarecare întinerire a cadrelor vechi ; **ei au trebuit să se supui** , dar **au considerat că li s-a făcut o nedreptate** , în cap cu **Sichitiu și Manu** . "[-----]

Carol II / nov.-dec.'37

▣ **Soluția : guvern Goga -Cuza**

Mărturisirile lui Carol caracterizate de el "**manevre politice**" ,sunt **cinice, calculate , dure**, dezvăluind înclinarea sa spre **intrigă și combinații** ,mergând până la **urzirea de crime**.

Deviza "**divide et impera**" , la Carol , nu are **nici un scrupul moral** .

Ion Antonescu , caracterizat ca fiind "**un ambițios nestabil**" ,intră în scena politică avansat de Carol .Erau cunoscute **simpatiile sale față de legionari**, iar prin intrarea în guvernul Goga -Cuza ,**devine " parte "** a măsurilor antisemite luate .

" Mi-a rămas, deci , o **singură soluție constituțională** ,

aceea de **a face apel național -creștinilor lui Goga și Cuza** .

Este , desigur, o soluție proastă , dar , totuși, **cea mai puțin**.

"**Sunt perfect conștient că o guvernare cu aceste elemente destul de hotărât antisemite nu va putea fi una de lungă durată** și că , după aceea,**voi fi liber să pot lua măsuri mai forte** , măsuri care **să mă descătușească** , **atât țara , cât și pe mine** , de **tirania atât de nepatriotică a meschinilor interese de partid** .[-----]

" **Guvernul s-a format cu [AC] Cuza vicepreședinte**, fără portofoliu.

▣ Ion Antonescu - ministru la Apărare Națională

I.Antonescu la Apărarea Națională , o ultimă încercare cu acest ambițios nestabil , cu trei național-țărăniști disidenți : Armand Călinescu la Interne,o garanție pentru mine, Externele le-a luat **cel mai deștept** dintre toți, **Istrate Micescu** .

Carol II / 31 dec.'37

13.) Armand Călinescu , Însemnări zilnice : 23-28 dec.'37

Călinescu / 23, 24 dec.'37

▣Goga + țărăniștii dizidenți + I. Antonescu

A cerut lui Rex pe generalul Antonescu la Război .Rex s-a opus.

L-a acceptat deocamdată la Comunicații ,**Goga luând Armata** .

Rex a admis să se constituie o armată de partid, de " lăncieri"

Mă cheamă Urdăreanu la el. Mă întreabă dacă m-am înțeles cu Goga .

Ar urma ca constituirea noului guvern să se facă pe 29 dec.[-----]

Călinescu / 26 - 27 dec.'37

▣ Ultimele aranjamente :Antonescu la Armată

Urdăreanu pleacă la Sinaia. La 11 noaptea îi spun că combinația nu merge.
Se înapoiază la 4 nopatea. Ne întâlnim la el , Goga și eu .
Hotărâm forma de guvern de colaborare .**Cer să între și general Antonescu .**
Goga a fost de aceeași părere și i-a cerut regelui.
Regele l-a acceptat la Comunicații, luând primul ministru Armata .
Discut cu Ionel Antonescu Nu primește decât dacă i se dă Armata .
Garantii că nu mergem cu Germania.
Antonescu ar vrea să-l luăm și pe Gh.Brătianu
S-a și întâlnit, dar combinația cade .

▣ **Ministerul Apărării: miniștrii și subsecretarii de stat**

g-ral I.Antonescu , ministru Armată
R.Irimescu , Aer și marină
Col.Gh Dobre , Armament
g-ral P.Teodorescu , Armată (subsecretar de stat –omul regelui)

/Armd.Călinescu : **Antonescu și Gigurtu țin cu Garda**

(**Însemnări** / 10 ian.'38)

Lungă convorbire cu Urdăreanu . Îmi spune că am căpătat încrederea regelui [-----]
Îi spun că **situația guvernului nu e tocmai bună :**

5 . Antonescu și Gigurtu țin cu Garda

////////////////////

Armand Călinescu / 7 febr.38

▣ **Urdăreanu (Rex) : viitorul guvern .**

g-ral Antonescu -Armată

////////////////////

Armand Călinescu / 9 febr.38

▣ **9.febr.'38.Planul loviturii de stat**

Regele , Tătărescu, Călinescu, Urdăreanu.

...**Guvern** compus din **Comitet de patronaj** (foști prim-miniștri) , cu **patriarhul președinte** ,
apoi : **g-ral Antonescu, [---] g-ral Florescu Administrația** luată de **colonei , în județ .**

////////////////////

I.Antonescu / guv.Goga /

Guvernul Miron Cristea 10 febr.'38 -

A.)20 februarie'38.Constituția Carol II

(M.O.nr.48 ,27 febr.'38 ;(*Enciclopedia României*,1938,vol. I ,pag 222 /1-6 /)

(Rev."*Parlamentul românesc*" , 28 febr.'38; "*Universul* " , 20 febr.'38))

[LD :la Arh.Istorice Naționale se păstrează **originalul acestui document**,cu semnăturile autografe

În Enciclopedie ,**textul Constituției din 1938 este intercalat** ,pe un alt fel de hârtie ,și cu numerotare de la 1-6 ,în studiul lui PPNegulescu (între pag. 200 - 200a)

"Carol al II.lea,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională ,Rege al României ,

La toți de față și viitori , sănătate :

Poporul român dându-și învoirea ,Noi decretăm următoarea

CONSTITUȚIUNE

Titlul I

Despre teritoriul României

[LD:se păstrează conceptul din vechea Constituție :stat național,unitar, indivizibil,inalienabil,necolonizabil]

Art. 1.Regatul României este un **Stat Național ,unitar și indivizibil**

Art. 2.Teritoriul României **este inalienabil**

Art. 3.Teritoriul României **nu se poate coloniza cu populațiuni de seminție străină .**

Titlul II

Despre datoriile și drepturile românilor

Capitolul I

Despre datoriile românilor

Art. 4.Patria =cel mai de seamă temei

Toți românii,fără deosebire de origine etnică și credință religioasă ,sunt datori :a socoti **patria drept cel mai de seamă temei** al rostului lor în viață ,**a se jertfi** pentru apărarea integrității ,independenței și demnității ei ;**a contribui prin munca lor** la înălțarea ei morală și propășirea ei economică;**a îndeplini cu credință sarcinile obștești** ce li se impun prin legi și a contribui de bună voie la împlinirea sarcinilor publice , fără de care ființa statului nu poate viețui

Art. 9.Pedepsirea spionajului

[LD:Aviz spionilor]

Românul care ,fără prealabilă autorizație a Guvernului ,va intra în serviciul al unui Stat străin ,sau se va alătura pe lângă o corporație militară străină ,pierde din plin cetățenia română. Supunerea ,pentru oricât timp și din orice fapt ar rezulta ea, la vre-o protecție străină ,trage după sine pierderea de plin drept a cetățeniei române .

Naționalitatea română pierdută, în condițiile aici arătate , nu se poate redobândi decât prin naturalizare .

Capitolul II

Despre drepturile românilor

Art. 15.Pedeapsa cu moartea

Pedeapsa cu moartea se aplică în timp de război ,potrivit codului de justiție militară .

Consiliul de Miniștri va putea decide aplicarea dispozițiilor din aliniatul precedent **și în timp de pace**, pentru **atentate contra Suveranului,Membrilor Familiei Regale, Șefilor statelor străine,și demnitarilor Statului** , din motive în legătură cu exercițiul funcțiilor ce le sunt încredințate ,precum și în cazurile de tâlhărie cu omor și asasinat politic.

Despre libertățile cetățenești

-Art.28.Portul uniformelor, emblemelor ș.a

[LD :aviz partidelor , asociațiilor și gărzilor cu uniforme și embleme]

Decorațiunile străine se vor purta de Români , numai cu autorizarea Regelui .Insignele, emblemele, medaliile, precum și uniformele de orice fel ,nu pot fi create , nici atribuite , nici purtate ,fără legiuită încuviințare.

"Titlul III

Despre puterile statului

Art. 29.

Toate puterile statului emană de la Națiunea Română

Ele însă nu se pot exercita decât prin delegațiune și numai după principiile și regulile așezate în Constituția de față .

Art. 30.Regele este Capul Statului .

Capitolul I

Art.34-44.Despre Rege

Art.45-47Prerogativele regale

El poate,în timpul când Adunările Legiuitoare sunt dizolvate și în intervalul dintre sesiuni , să facă în orice privință **Decrete cu putere de lege**.

El este Capul oștirii .

El are dreptul de a încheia războiul și de a încheia pacea.

El conferă gradele militare în conformitate cu legea .

El conferă decorațiunile române.

El încheie cu Statele Străine, tratatele politice și militare .

Capitolul III

Despre Guvern și Miniștri

Art. 65.Răspundere față de Rege

[LD:a dispărut răspunderea față de Parlament]

Guvernul se compune din Miniștri și Subsecretari de stat .Miniștrii exercită puterea executivă în numele Regelui ,în condițiile stabilite de Constituție și pe a lor răspundere .

Miniștrii au răspundere politică numai față de Rege

Art. 67-69.Ministrii

[LD :legea sângelui :vizați neromânii etnici ,nu necetățeni]

Nu poate fi ministru decât cel care este român de cel puțin trei generații

Se exceptează acei care au fost miniștri până acum .

Titlul V

Despre oștire

Art. 88-91.

Toți cetățenii români sunt datori a face parte din unul din elementele oștirii ,conform legilor.

Art.89.

Gradele ,decorațiunile și pensiunile militare nu pot fi retrase decât în virtutea unei sentințe

judecătorești

Art.90.

Contingentul oștirii se votează pentru fiecare an de Adunările legiuitoare

Art.91.

Nici o trupă armată străină nu poate fi admisă în serviciul Statului și nu poate intra sau trece pe teritoriul României, decât în virtutea unei legi .

Titlul VI

Dispozițiuni generale

-Art.95.Jurămintele admise (sau interzise)

[LD:sunt vizate(interzise) :jurământul legionar , jurămintele masonice , jurămintele unor formațiuni extremiste (sași hitleriști,iridentă maghiară ș.a)

[LD:exercitarea funcției parlamentare va fi condiționată de prestarea unui jurământ .

la tineret ,jurământul de premilitar și străjer ;în armată, jurământul militar]

Nici un jurământ nu leagă și nu poate fi impus decât în puterea unei legi ,care hotărăște și formula lui .

Constituția Carol II ,20/27 febr.'38

14.)CZCodreanu , Circulara 145 , 146 , 11 și 14 febr.'38

/G-ral Sichitiu (ex.șef M.St.M , PNȚ)i-ar fi spus că Istrate Micescu și Armand Călinescu vor să-l asasineze / Să fie răzbunat ! / / anularea Circularii 145 :g-ral Sichitiu neagă! /

CZC / 11 febr.'38

▣ Circulara 145

"Camarazi ,

Văzând reclamațiunea făcută ..... Parchetul Militar și Civil ,

în care se arată că dl Istrate Micescu , în calitate de ministru de Externe , a chemat la sine pe dl Emilian, avocat și prefect de Neamț,și în schimbul unor promisiuni materiale și morale,

i-a cerut ca să mă omoare , pentru " înalte rațiuni de stat " ,declar că cunosc și eu ceva de care n-am făcut uz până azi. Dl general Sichitiu , fost șef al Marelui Satat Major, m-a chemat acum două săptămâni pentru a-mi comunica ceva grav. D-sa mi-a spus :

< Domnule Codreanu , te-am chemat pentru a te avertiza. Într-o discuție pe care am avut-o cu dl Armand Călinescu despre dispariția d-tale, că d-ta ai putea să dispari , și astfel Mișcarea Legionară ar dispărea și ea . >

"Domnul Emilian fiind chemat prin Ministerul de Interne și trimis apoi la dl Istrate Micescu, cred că dl Amand Călinescu nu este străin de îndemnurile d-lui Istrate Micescu.

De altfel, cred cu tărie că d-l Istrate Micescu și Armand Călinescu , sunt expresia și în această chestiune a anumitor cercuri pe care voi le cunoașteți mai bine.

Camarazi,

Rog să nu se interpreteze greșit această Circulară , să nu se creadă că mi-e teamă de moarte.

Șeful Legiunii râde de moarte și nu se păzește nici o dată de ea.

Fac această circulară pentru că vreau să fiu răzbunat .

Așa cum v-a spus și organizat Moța . *

Și nu dintr-o poftă personală de răzbunare ,

ci pentru că am coningerea că veți face un mare bine nației românești.

////////////////////////////////////

CZCodreanu / 14 febr.'38

▣ Circulara 146

[LD : este foarte dubioasă această anulare .Din partea ambilor : Codreanu și Călinescu .

Care pe care a crezut că păcălește ? Cui îi era frică mai tare ? Care din ei s-a jucat cu soarta ? Când a mințit g-ral Sichitiu ? Faptele vor vorbi : răzbunarea prin asasinarea ambilor .]

▫ **Circulara 146 : anularea Circularii 145** (p. 270)

" Se anulează **Circulara no 145** din 11/ II / 938 ,deoarece **d-l general Sichițiu mi-a trimis o scrisoare** prin care îmi spune **că n-a afirmat nici o dată cele scrise de mine** în Circulara No 145 ,**că nu m-a chemat cu intenția de a comunica ceva grav**,ci numai cu **intenția de a mă cunoaște** , și că , probabil, este la mijloc o **înțelegere eronată** ,**că n-am înțeles bine sensul și nota adevărată a discuției avută .**

" În același timp , **dsa mă asigură de bunele sentimente pe care d-l Armand Călinescu le are față de mine.**" Așa fiind lucrurile, **anulez Circulara 145**, și rog **să se anunțe urgent șefii de județe pentru a nu mai fi trimisă "**

CZCodreanu / 11, 14 febr.'38

15.)Constituția" Carol II " 20 febr.1938 ;promulgare , 27 febr.'38

(Enciclopedia României, vol. I) **Doc. integral : Constituție - II -**

Titlul I

Despre teritoriul României

Art. 1. Regatul României este un **Stat Național , unitar și indivizibil**

Art. 2. Teritoriul României este **inalienabil**

Art. 3. Teritoriul României **nu se poate coloniza** cu populațiuni de seminție străină .

Art.9:Aviz spionilor,

Art. 9. Românul care , fără prealabilă autorizație a Guvernului , va intra în serviciul al unui Stat străin , sau se va alătura pe lângă o corporație militară străină , pierde din plin cetățenia română

Art.28.Aviz partidelor și gărzilor cu uniforme și embleme

Art. 28. Decorațiunile străine se vor purta de Români , numai cu autorizarea Regelui . Insignele, emblemele, medaliile, precum și uniformele de orice fel , nu pot fi create , nici atribuite , nici purtate , fără legiuită încuviințare .

Titlul III :Despre puterile statului

Capitolul I :Despre Rege

El este Capul oștirii .

El are dreptul de a încheia războiul și de a încheia pacea.

El conferă gradele militare în conformitate cu legea .

El conferă decorațiunile române.

El încheie cu Statele Străine, tratatele politice și militare

Titlul V

Despre oștire

Art. 88 . **Toți cetățenii români** sunt datori a face **parte din elementele oștirii** , conform legilor

Art. 91. **Nici o trupă armată străină nu poate fi admisă în serviciul Statului** și **nu poate intra sau trece pe teritoriul României, decât** în virtutea unei legi .

[**LD : în loc de constituantă , dezbateri și adoptare .... un plebiscit pe o Constituție necunoscută majorității populației**]

Art. 100 . Prezenta Constituție, după ce va fi edictată de Rege, **va fi supusă Națiunii Române spre o bună știință și învoire** . Un decret -regal va fixa procedura care se va urma în acest

scop . [-----] După aceasta , Constituția va fi promulgată și va intza în vigoare .
Dată în **București, la 20 februarie 1938, CAROL .**
Președintele Consiliului de Miniștri , **Patriarh Mion Cristea**
Arthur Văitoianu, Al.Vaida -Voevod, GGMironescu , N.Iorga, dr C.Angelescu ,
Gh.Tătărăscu , C.Argetoianu, Voicu Nițescu , Ionescu -Sisești,
Victor Iamandi , M.Cancicov, Armd.Călinescu , g-ral I. Antonescu
Constituția '38

Guvern Miron Cristea -II -30 mart.1938 - 31 ian 1939
-----

16)Generali la departamentele militare , 30 mart.'38

▣**G-ral Gh.Argeșanu – Ministrul Apărării Naționale**

(înlocuște pe I.Antonescu)

G-ral N.Ciupercă (înlocuște pe Argeșanu , oct.'38)

G-ral Paul Teodorescu Ministr. Aer , Marină (înlocuște pe I.Antonescu)

G-ral Alex.Glatz Subsecretar de Stat Apărarea Națională

G-ral Iosif Iacobici Ministr Înzeștrării armatei (creat nou, 14 iul.'38)

▣**Generali în Consiliul de Coroană**

Decretul 1422 :numirea consilierilor (+ decrete ulterioare de numiri de consilieri)

Carol a numit primii membri ai Consiliului de Coroană :

mareșal Al .Averescu ; mareșal C Prezan ; g-ral Arthur Văitoianu ;g-ral Ernst Ballif

(mare maestru al Curții Regale ; administrator al Domeniilor regale)

---

17)Procesul lui CZCodreanu ,23-25 mai'38

C.Z.Codreanu, Scrieri, documente . Antologie Sfîntescu.

Editura Fundației Buna Vestire, 1993. Responsabil **Duiliu Sfîntescu.**

Codreanu/ Însemnări / 23-25 mai '38 Procesul (p.157-158)

▣**Tribunalul militar**

Luni, 23 mai. Prima ședință. **Președ.- col.Dumitriu și 4 ofițeri de front.**

Marti.

Întrebările procurorului, la care CZC a răspuns punct cu punct.

Joi . ora 24,

Tribunalul se retrage pentru deliberare. **El este dus la Jilava.**

/Verdictul

În zori, pe la 4 dimineața, **procurorul maior Radu Ionescu,** însoțit de grefier,
comandantul închisorii, ofițeri de gardă, **se citește verdictul :**

< Sunteți condamnat la 10 ani de muncă silnică >.

C.Z.Codreanu / 23 mai '38

▣**CZC:Autoapărarea la proces**

[LD : numerotarea și sistematizarea îmi aparține]

PROCESUL ziua a II-a / 24 mai '38

▣ Interogatoriul :

-**Procurorul Radu Ionescu** :cere amănunte privind **cariera de avocat** a lui
a fost în baroul din Iași ? a profesat avocatura la Iași și Ungheni ?
a pledat în procese la Ploești,Putna,Satu-Mare ?

-**CZC** : **Nu s-a ocupat ,dar a profesat avocatura.**

Frățiile de creuce ...

-**Procurorul**: ce sunt **Frățiile de cruce** ? a trecut peste capul ministerului Ed.naț.
și Străjerie ?în ce calitate s-a erijat ca "**educator**" ?**de ce sunt clandestine ?**

- **CZC**: "**Da este adevărat,dar conștiința mea a ales între a săvârși o mică infracțiune și între a vedea bolșevizat tot tineretul liceelor noastre.[...]**

Atîta vreme cît **bolșevismul și comunismul** se întindeau în mijlocul acestor elevi și luau proporții,înseamnă că **profesorilor și autorității le scăpa** această posibilitate de sub mână.[...] În calitate de român.[...] **aceste organizații există dar nu reiese că sunt clandestine.**"(p.320)

Prietenii legionarilor ...

- **Procurorul** : de ce **secret** asupra asociației "**Prietenii legionarilor?**

Ei nu se cunosc între ei,nu se întâlnesc,au un **nr.de ordine, parolă** ?

- **CZC** : **Acești membrii nu aveau nici o activitate,ajutau doar materialicește o mișcare legală; sunt oameni discreți,delicați.**

Corpul legionar Moța-Marin...

- **Procurorul**:ce este **Corpul legionar Moța-Marin?**

De ce se cerea să fie de maxim **30 de ani** și calități spirituale desăvârșite?

De ce **li se cerea prin jurământ** virtuți de sacrificiu și de moarte?

- **CZC**: "[...] **ne-am dat seama că omul de la 30 de ani în sus**

începe să se închircească într-o anumită mentalitate și **nu mai este așa de ușor susceptibil unei noi educații**.De la 30 de ani în sus,omul se anchilozază ,aproape. [...] **Jurământul de acolo este o frază** [...]dintr-un articol al lui Moța , "**În pragul furtunii roșii**",și a fost pus ca **amintire a lui Moța** chiar cuvintele lui." (p.321)

Exerciții de tir ...

- **Procurorul** : de ce fac **exerciții de tir** ?

- **CZC** : **Ex.de tir fac parte dintr-un sistem de educație;nu este în programul meu, dar pot da explicații .Alex.Cantacuzino poate explica mai bine, el a dat dispoziția asta.** (p322)

G de F dizolvată ....Totul pentru țară ...

-**Procurorul** : de ce a rămas **la comanda mișcării**, după ce **Garda de Fier** a fost dizolvată ?

- **CZC**: "**Am spus la interogatoriu că eu rămân la vechea poziție ,astăzi ilegală.**

Deoarece **voiesc să dobîndesc legalitatea mișcării mele**, sunt în proces.,

voiesc să-mi dobîndesc semnul și numele organizației,

doar că **în noua grupare [Totul pentru țară] mă ocup cu problemele de educație,**

iar **dl general** ,în delicatetea sa,a spus **<Nu,eu fac partidul cu o singură condiție ,**

ca noi să te numim pe dumneata șef spiritual.> [...]

pe mine mă preocupă omul,latura morală."

Eliminarea lui Stelescu ...

- **Procurorul** : Ordinele 1,2,3,din sept.'34,prin care a eliminat pe **Stelescu**, semnate de **Codreanu**,ca **șef al G de F,nu erau ilegale** ?

- **CZC**: "**Da,dar am s-o explic**.Eu mă aflam în următoarea situație :

un act de dizolvare, o achitare în unanimitate pe această chestiune,

din partea celor 5 g- rali, **declarațiile tuturor oamenilor politici** ,

confirmînd **că organizația mea a fost ilegal dizolvată**

și un proces [asasinarea lui Duca]

" **Nu a activat politicește,dar a stat pe loc,așteptînd hotărîrea justiției.**

În această perioadă s-a manifestat ,**în interiorul mișcării,o încercare de revoltă "**,

[**eliminarea, apoi asasinarea lui Stelescu**] pe care **a trebuit să o rezolve**

"Speranțele mele de a cîștiga procesul nu sunt nici astăzi spulberate" (p.323-324)

Violența - ca armă politică ...

-**Procurorul** : recunoaște **violența,ca metodă uzitată de organizația sa ?**

- **CZC**: "**Nu,nu!** [...] **Eu nu am afirmat nicăeri acest lucru,iar dacă s-a întâmplat**

acest lucru în viața noastră ,**se datorește nu principiilor** pe care eu le-aș fi fixat, ci determinată,poate,**de legitimă apărare** [...]

Se întâmplă și în familia lui,în casa lui,dar într-o **luptă politică ?**"

- **Procurorul** : **[citând din cartea lui , "Pentru legionari"]:**

<Acestor politicieni,a căror trădare față de neam este așa de

îngrozitoare,neamul va trebui să le scoată ochii,iar dacă sunt morți

,neamul va trebui să-i scoată din morminte și să le dea foc ciolanelor

în piețe publice.Pe copiii și pe nepoții lor neamul va trebui să-i

urmărească în averi confiscându-le și să-i stigmatizeze cu epitetul de

"copii de trădători".> (p.95) ;**<Să ne procurăm revolve și să tragem**

în ei,dând un exemplu groaznic,care să rămână dealungul istoriei noastre

românești.Ce se va alege după aceea de noi,vom muri sau vom rămâne

toată viața în închisoare,nu mă interesează.> (p.168)

<Eu am fost de acord că actul final al luptei noastre să fie,cu însuși prețul

prăbușirii noastre ,un act de pedepsire al pigmeilor cari,dispunând de

posturile de mare răspundere pe care le dețin,au umilit și au expus țara.>

(p.169) ș.a.ș.a.

- **CZC**: "**Este adevărat** că eu am povestit în această carte așa cum am spus:

corect și cinstit ,viața mea ,și într-adevăr ,**tot ce s-a citit este scris de mine**[...]

Dar toate aceste chestiuni au fost judecate la vremea lor [...]

Trebuie **să țineti cont** în toate chestiunile acestea și **de vârsta omului.**

Gîndi-ți-vă, **eram de 20-22 de ani, eram va să zică copil și în mentalitatea noastră de copii** din vremea aceea așa am văzut noi lucrurile.

Dar de cînd omul începe să trăiască și pînă își termină viața ,trece timp

se adună înțelepciunea.[...] Sunt trepte de acestea de dezvoltare ale minții omenești

și acțiuni pe care,**după 20 de ani,le vezi altfel**.[...]Dar de atunci și pînă acum

este o distanță mare de timp.[...]dar **nu poate cineva să fie urmărit permanent** în viața

sa ,pentru că în copilăria lui,cînd era visător,i se părea că se poate lupta

cu toată Europa."(p.326)

Recompensarea asasinilor ...

- **Procurorul** : **de ce recompensează** prin înaintări în grade ,demnități,decorații **pe aceia care** ,recent,au comis **odioasele asasinat**e contra lui **Duca**[³³]

și **Stelescu** [³⁶] ?

- **CZC** :"**Eu i-am luat pe ei nu în ceea ce au făcut,ci în suferința lor,**

în suferința unor oameni care stau în închisoare

care suferă pentru o credință." (p.327)

- **Procurorul**: cum calculează **eroismul legionar**,

avînd ca unitate de masura **mormîntul** ?

-**CZC**: "[...]prin **cantitatea de suferință.**" (p.328)

Efectivul legionar ...

- **Procurorul**: ciți cotizau?ciți membri?ciți prieteni cu donații?

- **CZC**: Înainte de dizolvarea din '33,**erau cca 15.000 membri,**

din care cotizau cca 300. Acum [¹⁹³⁸],situația s-a schimbat :

cred că **numarul nostru trebuie să fie de 200.000** .

In ultimele alegeri [nov.'37] **am avut 450.000 voturi.** (p.330)

Procesul / **Note stenogramă / 24 mai.'38**

▣ **Martorii**

-**Gral.dr.C.Constantinescu**

(39 ani de armată, rezervist):

"Formele de activitate ale d-lui Codreanu **n-au fost oculte ,tănuite**,pentru că cu cea mai mare sinceritate ,le vedem **expuse în cunoscuta sa carte "Pentru L legionari "** (p.334)

////////////////////////////////////

-col. Gh.Polihroniade

Înscris în partid **Totul pentru Țară** ,sub chezașia

g- ral. Zizi Cantacuzino : " Cunosc **această mișcare** ca **o mișcare pur naționalistă, fără nici o căptușală subversivă** ,cu o **activitate la lumina zilei.[...]**"

////////////////////////////////////

-Gral Petrovicescu

(**acuzatorul lui Codreanu ,în procesul asasinării lui Duca**)

L-a cunoscut în aceeași sală,la **procesul din '34,când era comisar regal special.**

Cu 3 zile înainte de a formula rechizitoriul,a fixat o **întrevedere cu Codreanu,** cu care a discutat peste o oră, **constatînd identitatea p.d. v.**

L-a văzut ,apoi ,zi de zi la proces,pînă la pronunțare și achitare ;

de atunci nu s-au mai întîlnit...

- Președinte **Dumitru**:dacă a descoperit în timpul lungii instrucțiuni de atunci, anumite fapte care să ducă la concluzia că **CZC urmărește** ,

prin **mijloace oculte și conspirative**,să facă **REVOLUȚIE** sau **RĂZBOI CIVIL ?**

- **Petrovicescu** : " Nu am găsit **nimic conspirativ împotriva dlui Codreanu.**

Nu am găsit nimic subversiv. "

- Prim procuror **R.Ionescu** : dacă a cerut **achitarea celor 47 de legionari,**

și a lăsat la aprecierea Tribunalului hotărîrea prividu-i pe **CZC și Zizi** ,

înseamnă că **a avut păreri deosebite privind vinovăția ?**

- **Petrovicescu** :Interzice astfel de interpretări,a făcut-o din deferență,

față de cei doi conducători. "**Eu nu am găsit nici o vinovăție ,de nici un fel împotriva sa. Aș dori ca și astăzi,ca și atunci, să se pronunțe achitarea ,**

ca atunci cînd am luat eu parte."

-**R.Ionescu** : dar știe Petrovicescu că , **după condamnarea** de catre el a **asasinilor lui Duca și Stelescu ,Căpitanul i-a avansat la cel mai înalt grad din ierarhia legionară, și le-a acordat "Crucea Albă" ?**

[Cu aprobarea președ. ,CZC pune el întrebări martorilor]

-**CZC**: în ziua înmormîntării lui **Moța și Marin** a înaintat în grad **pe 2 din cei 10 ;**

să nu-i fie răstălmăcite cuvintele...

- **Petrovicescu** :nu poate da nici un raspuns,

este "o chestiune de ordin subiectiv";

- **CZC**:**Îl crede generalul capabil de trădare sau de război civil ?**

-**Petrovicescu** :Nu...(p.341-343)

////////////////////////////////////

-G- ral I.Antonescu

- **CZC**: dacă și amintește de **o convorbire avută acasă la general,** cînd era ministru [**guv.Goga**] ,privind **atitudinea sa față de provocări ?**

- **Antonescu**: convorbirea a avut loc în timpul alegerilor, cînd **impresia era că țara se îndreaptă spre război civil ;**

de convergență cu Goga,I-a chemat pe **CZC**,cerîndu-i să înceteze agitațiile...

CZC i-a spus că se retrage din lupta electorală ,

iar lui Goga că se retrage chiar din alegeri

-**CZC** : <**Mă crede dl General capabil de trădare ? >**

- **Antonescu** : " Din elementele pe care le-am avut și le am , pot spune că **nu poate fi acuzat de trădare. Generalul Antonescu nu stă de vorbă cu trădătorii.>** (p.343-345)

////////////////////////////////////

-Gral.M.Racovița :

În timpul guvernării Maniu, s-a pus la cale întoarcerea prințului Carol ;acasă la Tâslăuanu, a vorbit cu Codreanu, care a fost de acord.

Mai târziu, cunoscându-l pe generalul Zizi Cantacuzino, după ce a stat de vorbă două ore cu Codreanu, s-a alipit de el , pentru că <numai prin el este scăparea țării [...] Niciodată ,nici dl. Codreanu și nici mișcarea legionară nu au avut un caracter subversiv, de primejdie pentru Stat.>

////////////////////////////////////

-Gral. Constandache

(i-a fost judecător la procesul din 1934):

< Pot spune că ideologia pe care o are ,Patrie, Dumnezeu și Rege, ideologie pe care o cunoaște toată lumea, nu poate fi decât o ideologie frumoasă.>

////////////////////////////////////

-Gral Dona

(judecător în procesul din '34):

<Tînăr, cu avînt naționalist, n-a avut nici un amestec în asasinarea lui Duca. Am judecat cu conștiința împăcată. Este un om corect .>

////////////////////////////////////

-Gral Comănescu

(judecător în procesul din '34, membru PNȚ)):

A avut dese contacte cu el ; la Carmen Sylva ,în tabără, în tabără, le-a trimis și el o puțină cu brînză ;CZC nu e capabil să facă acte contra siguranței statului. (p.346-347)

////////////////////////////////////[-----]

-Cosmovici :

▣ "Organizații paramilitare" ?!

CZC a explicat intenția de a constitui un parlament corporativ."

Așa cum avea un corp al muncitorilor, un corp al intelectualilor și așa mai departe, avea și un corp al foștilor militari activi [...] oameni care și-au închinat viața-așa cum fac militarii - fără precupețire, apărării patriei lor, oameni al căror sînge a picurat pe tot întinsul țării, nu ar fi putut ,la sfîrșitul vieții lor, la încheierea unei cariere atît de glorioase , să provoace sau să ia parte la ceea ce ar fi constituit o prăbușire pentru țara noastră: un război civil, care să o transforme într-o Spanie însîngerată.

Dar totul a fost zadarnic .Vârtejul acuzărilor contiuă ,nevrînd să cruțe nici cea mai perfectă distilare a sublimului ,în ceea ce s-a numit "Corpul Moța-Marin ".

De o parte ,Ordonanța definitivă și rechizitoriile Ministerului Public acuzînd, de altă parte, explicațiile și dovezile cari n-au putut fi și n-au fost întru nimic combătute de acuzare ,

prin care scopul acestui Corp a fost precis definit ca o atitudine eroică în fața vieții și a morții."

PROCESUL / [25 ?mai 1938]

▣ Ultimul cuvînt al Căpitanului : (p.401)

<Aveți în mîinile d-vs nu viața mea, pe care o dau bucuros.

Aveți în mîinile d-vs onoarea întregului tineret al neamului românesc.>

▣ Sentința :

<Tribunalul militar al Corpului II Armată găsește vinovat pe acuzatul Corneliu Zelea Codreanu, avocat din Bucureștii Noi, Casa Verde, Str. Niculescu -Dorobanțul nr. 38,

pentru faptele imputate mai sus * și îl condamnă la zece ani muncă silnică și șase ani degradare civică, precum și la 5000 lei amendă și 2000 lei cheltuelui de judecată. > (p.409)

* Notă -----

Sunt enumerate, sub formă de întrebări și răspunsuri ale Tribunalului militar ,

faptele pentru care a fost găsit vinovat :

1. **a săvârșit crima de deținere de acte secrete** ,interesând Siguranța Statului (ordine ale jandarm.,prefect.,minister.interne din '34,'37 '38 .)

2.Este culpabil de aceste fapte...

3.Nu are circumstanțe atenuante ...

4.Faptele au fost comise pe un teritoriu în stare de asediu [...]

a săvârșit crima de reproducere în public de acte secrete interesând Siguranța Statului, reproducându-le în Circularele către legionari...('37,'38)

33 . " **a săvârșit delictul de uneltire contra ordinii sociale** prin aceea că în cursul anului 1935 [...]a intrat în legătură cu o asociație din străinătate cu caracter internațional ,căreia i s-a adresat cu scop de a primi ajutoare și instrucțiuni pentru a pregăti în România o revoluție socială , realizând **programul social al așazisei mișcări legionare . "**

" .... **a săvârșit crima de răzvrătire** prin aceea că ,în cursul anilor 1937-1938 , cu intenție culpabilă, **a înarmat o parte din membrii mișcării al cărei șef era, depozitând arme** în diferite puncte ale țării și dispunând să se organizeze camuflat ,**corpuri paramilitare înarmate**,în scop de **a provoca un război civil în România** (p.403-407)

Procesul lui CZCodreanu / 23-25 mai'38

18.)Constantin Papanace , Fără Căpitan.Conducerea în a doua prigoană ,

[Mss. Buchenwald , februarie 1943 ; Lămurire , Salo, dec. 1983 , 135 pag.]

Biblioteca Verde, nr 24, Editura "Armatolii" ,Cetatea Eternă , 1984

C.Papanace / febr,'43,retro 'mart.'38

▣ Lovitura de Stat a lui Carol

" Era clar că **lovitura de stat** pentru **modificarea constituției** oferea **platforma legală** pentru începerea unei **prigoane de totală exterminare a Mișcării Legionare** .

Ușurința cu care s-a realizat **coaliția tuturor oamenilor politici** , **angajarea Bisericii** , prin Patriarhul Miron Cristea, precum și împingerea **Regelui Carol direct pe scenă** , arăta că **forțele oculte naționale și internaționale** , **pregăteau lovitura decisivă.**

C.Papanace / febr,'43,retro 'mart.'38

▣ Intențiile adversarilor

< Cât privește **intențiile de acțiune ale adversarilor** , eu cred următoarele :

Atâta timp cât guvernul va avea compoziție eterogenă , de **mari personalități**

(foști prim-miniștri) , cu prestigiu și cu o poziție mai independentă față de Rege,

nu se va păși la măsuri radicale .

Oameni ca **Vaida, Mironescu , General Antonescu** etc ,**nu cred să se preteze la asemenea răspunderi grele.**

< **Primejdia este reală și iminentă** de cum se va reuși **închegarea vreunei formule mai unitare de oameni ambițioși și de a doua mână** .

Nu trebuie să uităm că dacă primii se pot pune într-o postură de retragere din viața politică , dat fiind trecutul lor politic, **cei mai tineri, ambițioși** , și care au gustat foloasele puterii în guvernare, **vor lupta disperați pentru apărarea viitorului lor politic** , și aceasta cu atât mai mult cu cât **în luptă este angajat acum deschis și Regele**, care reprezintă întreaga forță a puterii constituite. "[-----]

C.Papanace / febr,'43, retro ' 23- 26 mai '38

▣Tribunalul militar

La 26 mai 1938 , (joi noaptea) , **s-a dat sentința** .Căpitanul a fost **condamnat la 10 ani muncă silnică , pentru trădare !** [-----]

Cinci ofițeri ai armatei române , această **instituție cu tradițiile ei de onoare** , pentru care toți trebuie să avem respect , își scrutează **conștiința lor prostituată** și-l găsesc "**vinovat**" pe **Căpitan de trădare** ,așa cum le-a cerut Armand Călinescu !
[-----]

*Notă:Averescu - un Hindenburg pentru regimul legionar ...

" Golul de politicieni în jurul Căpitanului era așa de mare încât nu-mi rămânea să folosesc decât **legăturile mele cu macedo-românii** .M-am adresat lui **Petre Papacostea [averescan]** .
[---] Îmi aminteam că , împreună cu **lancu Caranica și cu el** am făcut , **în 1933**,să-l aducem pe **Mareșalul Averescu la Casa Verde** și să dezbatem posibilitatea unui **contact cu Căpitanul** .

Pe lângă trăsătura de șah care se făcea prin aceasta în acel moment la Rege ,legătura cu **Mareșalul Averescu** , care avea așa mare influență în armată , a fost de mare folos la **procesul Gărzii din 1934** , când Mareșalul a depus **ca martor** .

Aportul lui Papacostea a fost atunci discret , dar important .

Păcat că **intrigăria din cercurile Lupeștii** a reușit să deruteze pe Mareșalul Averescu , făcând **să-și apropie pe trădătorul Stelescu** , fapt care a dus la **răcirea raporturilor noastre** cu el și chiar la **atacuri din partea lui** prin presă sau declarații publice.

" Mareșalul Averescu , prin prestigiul lui și cu vârsta înaintată , putea **să fie folosit ca un Hindenburg** - așa cum îi plăcea lui să i se spună - **în pregătirea regimului legionar** .

M-am fixat deci **să întreprind această acțiune la Palat** , prin **Petre Papacostea** .

Știam că el a fost cândva **secretar al Regelui** , când acesta era prinț moștenitor , și se cunoștea bine cu **Gabriel Marinescu** . [---] Aveam încredere în el **ca macedo-român** , [---] în simțul de **solidaritate care ne leagă pe noi macedonenii** , care rezistă tuturor divergențelor ,

oricât de adânci ar fi ele. [-----] **I-am făcut clandestin o vizită acasă** . [-----]

I-am spus de la început că am însărcinarea de a conduce Mișcarea Legionară în aceste împrejurări grele. [-----] **Trebuie împiedicat Regele ca să ajungă la o crimă prin**

asasinarea Căpitanului . Dacă acest lucru s-ar întâmpla , atunci în mod inevitabil România va fi zguduită de **frământări interne foarte grave** , iar Regele va trebui să treacă mereu pe

cadavrele tineretului , fiind că , după fanatismul care s-a creat , **mulți tineri din generația actuală nu-și găsesc nici un rost să supraviețuiască Căpitanului** .

Momentul este deci istoric .Încă nu este târziu . [-----] Dacă nu se face acest gest acum , când situația politică evoluiază în sensul celor prevăzute de Căpitan , înseamnă că și cele din trecut au fost simple acțiuni de pornire personală .Cred că **s-ar putea ajunge la o rezolvare a**

crizei care bântuie România.Am convingerea că și Căpitanul ar accepta această soluție .

[-----] **Petre Papacostea** a sesizat imediat importanța chestiunii.

A recunoscut că pornirea Regelui contra legionarilor este încă foarte mare , fiindcă el **a fost convins că toată acțiunea lor era pentru răsturnarea lui** .

Totuși se poate încerca **A citit Memoriul** semnat de frunțașii de la Jilava

și l-a găsit că ține cont de psihologia Regelui . [-----] Despre rezultat a rămas să mă anunțe , stabilind un nou contact

Un exemplar din Memoriu , tot în original , l-am reținut eu . A fost ars cu ocazia unei percheziții . Horia Sima avea și el un exemplar , cu intenția să găsească pe cineva

ca să-l transmită Regelui . [-----]

C.Papanace / febr,'43,retro ' oct.'38

**Notă:"Diversiunea " Antonescu

În discuțiile avute el a pus în discuție chestiunea unor diversiuni . Dintre ele, una de mari proporții , ar fi putut fi **implicarea numelui generalului Antonescu** .

Unul din frații Noveanu (profesor la Liceul român din Sofia)i-a transmis despre niște **convorbiri pe care le-a avut la Predeal** cu g-ralul Antonescu ,acesta s-ar fi exprimat că **<dacă Codreanu**

i-ar fi dat lui conducerea Legiunii ,nu se ajungea aici >

S-a gândit să ia legătura cu generalul și să-i predea comanda Mișcării Legionare .

" Această manevră era în sensul aceleia a Căpitanului cu Maniu , când a spus că **< dacă ar fi să cad eu , să urmați pe omul de caracter , care este Maniu . >**

Prin aceasta se avertiza Regele să nu se mai gândească la soluția exterminării Căpitanului , fiind că forța legionară nu se va risipi , ci se va grupa și mai hotărâtă în jurul acelor care sunt adversarii lui . [-----] Întrebarea se punea dacă Antonescu nu se putea înțelege cu Regele și, o dată proclamat șef, să nu fie el interesat de a scăpa de Căpitan ! Trebuia deci întrebat Căpitanul . Cu toate aceste neajunsuri , eu eram totuși ferm pentru antrenarea lui Antonescu la Șefia Mișcării , în lipsa Căpitanului .

Această manevră a fost întâmpinată cu obiecțiuni , cum că Antonescu era ambițios , și, o dată punând mâna pe Mișcare , mai ales dacă i se întâmpla ceva Căpitanului , nu va mai putea fi înlăturat .

Cu toate acestea, Papanace voia să comunice Căpitanului acea propunere Anunțarea călătoriei Regelui în Anglia, asasinarea Căpitanului , a ridicat însă alte preocupări ... [-----]

C.Papanace . Fără Căpitan, [1943] , retro '38-'39

19.)Rapoartele miniștrilor Guvernului Miron Cristea , pe anul 1938 :

N.Gh.Ciupercă și Paul Teodorescu (Apărare Națională - Aer și Marină) ,

Iosif Iacobici (Înzestrarea Armatei) ,

(Arh.I.C , fond Președinția Consiliului de Miniștri , dosar nr. 93 / 1938)

(AIC, fond Ministerul Propagandei Naționale , dosar nr. 392 , fila 18-25 -31)

[LD : este de subliniat faptul că , prin schimbarea regimului politic din 1938 , România , cu excepția reformelor politice , nu suferă schimbări în structura economică , socială , militară , culturală . În aceste domenii ,se constată o continuitate , încât performanțele în diverse domenii , reprezintă acumularea progresului în cei 20 de ani de la întregirea țării.

Fac această precizare, pentru a se înțelege acea faimă a anului 1938 -ca an de vârf al dezvoltării României Întregite , ca rezultat al guvernării partidelor , nu a noului regim !]

/g-ral Paul Teodorescu :Aer și Marină -Marina comercială

(f. 82- 82-89)

Marina comercială

/ Legislația pentru navigație

/ Legătura cu Straja Țării pentru pregătirea de marinari ;

/ Înființarea breslei marinarilor

/ Româнизarea echipajelor marinărești(90 %)

/ Organizarea transportului de mărfuri ;

/ Convențiuni internaționale cu țări ;

/ Amenajarea de porturi vechi și noi

/ Motonavele "Transilvania" și " Basarabia"cele mai moderne

Marina regală (militară)

/ S-a creat fondul Național al Marinei

/ Nava școală " Mircea"

/ S-au comandat șalupe rapide în Italia .

/ Stocuri de mine și muniții

/ Perfecționarea personalului .

Aviația civilă (LARES)

/ Liniile externe de zbor : Belgrad -Zagreb - Veneția - Milano- Torino

Arad -Budapesta ; Cernăuți -Lemberg -Varșovia

/ Liniile interne de zbor : București - Ismail - Cetatea Albă ;

București - Galați - Chișinău ; Călărași -Razargic -Balci - Constanța ;

Roșior de Vede - Turnu Severin; Cernăuți - Iași - Galați -Constanța ;Cernăuți-Arad .

/ S-au făcut amenajări la aeroporturi ;

/ LARES a fost înzestrată cu aparate moderne ;

/ Prin Federația Aeronautică Regală (FARR) s-a colaborat cu Straja Țării și premilitari pentru pregătirea piloților necesari armatei .

Aeronautica regală(militară)

/ Avioane moderne de bombardament (din Italia și Franța)
/ Perfectarea motoarelor de avion construite la IAR
/ Comenzi de motoare noi în străinătate
/ Dotări cu aparate auxiliare : vehicule, extincitoare
/ Harta aeronauticii naționale : civile și militare
/ Organizarea serviciilor meteorologice și turistice
Societatea IAR s-a transformat în regie autonomă
2 noi societăți de construire de avioane : SET (școală) INA și ICAR (avioane de război)
Fabrica de instrumente de bord : PREROM
Fabrica de parașute IRVIN

g-ral N.Ciupercă:Apărarea Națională

/ Planul de de înzestrare al armatei a fost continuat ;
/ Instruirea corespunzătoare a trupei ;
/ Sporirea numărului de elevi în școlile militare ;
/ Dotarea armatei cu echipament de pace , exclusiv din industria națională
/ Grijă deosebită pentru siguranța frontierelor ;
/ Prin crearea departamentului Înzestrării Armatei , multe din sarcinile MAN au fost atribuite ...

g-ral Iosif Iacobi :Înzestrarea Armatei

(ministrul Înzestrării Armatei) / p. 118 - 120
Situția internațională din ultimii ani , înarmările intense ale Marilor Puteri și chiar ale unor state mici, vecine nouă, au determinat România să pășescă hotărât pe calea înzestrării armatei .
/ În 1938, s-a elaborat Planul de înzestrare . Sunt greutăți inerente începutului .
/ În 1938, aproape toate fabricile noi înființate au fost puse în funcțiune ,
încât avem acum o industrie națională de armament și muniție , echipamente .
/ Continuă echiparea stabilimentelor militare existente și a celor nou create .
/ S-au făcut reparații la cele existente .
/ Planuri importante au fost elaborate pentru anul 1939 , prin intensificarea eforturilor financiare , de muncă , de sacrificiu al întregii națiuni .
////////////////////////////////////
Rapoartele miniștrilor / 1938

Guvern Miron Cristea - III -1 febr.'39 - 6 martie '39

Armand Călinescu - IV - 7 mart - 21 sept.'39

20.)Guvern , emanație FRN , 1 febr.'39

Departament armată: Călinescu, Teodorescu,Slăvescu, Mihail

-Armand Călinescu - vicepreședinte (apoi președ.) , ministru de Interne ,
interimar la Apărare Națională

- **g-ral Paul Teodorescu** - **Aer și Marină** (continuă)

- **Victor Slăvescu** - **Înzestrarea Armatei** (în locul g-ral Iacobi)

- **g-ral Gheorghe Mihail** - subsecretar de Stat la **Ministerul Apărării Naționale**

21.)Mobilizarea armată din martie '39

[[Vezi context și pe larg la fișier Politică externă](#)]

a)Wohltath ,atmosfera din București , 22 art'39

(Aktenzur Deutschen ... doc. nr 131)

<Țăranii chemați la concentrare , soseau în masă la București și în alte orașe. Circulația era în parte blocată.La bănci se retrăgeau miliarde de lei .Populația asculta la radioștirile de la Londra și Paris .**Cercurile politice conducătoare erau convinse că un atac al ungarilor asupra Transilvaniei și al bulgarilor asupra Dobrogei , este iminent .**

Se zvonea că **rușii concentrează forțe la frontiera Basarabiei** >

b)Armand Călinescu,interviu la "Paris Soir" ,28 mart.'39

(preluat de "România" , an II, nr. 297, 28 mart.'39)

"În jurul nostru s-au mobilizat trupe "

<România urma în liniște și în pace , opera sa de redresare și reorganizare , sub semnul noului regim.S-a **întâmplat , subit , că în jurul nostru s-au mobilizat trupe cu mult superioare necesităților scopurilor mărturisite** .Ne-am gândit numaidecât la securitatea frontierelor noastre >

"Dacă este atăcată, România se va apăra "

<Căci este un lucru asupra căruia nu se poate și nu trebuie să fie nici o îndoială: În ziua când România va fi atăcată , ea se va apăra nu importă contra cui, și va salvarda , până la limita forțelor sale , integritatea teritoriului său.România se va bate , fără a lua în consuderare rezultatele eventuale ale războiului .

Noi trebuie să ne prezentăm în fața istoriei ca oameni demni de responsabilitățile pe care destinul le-a impus generației noastre >

Mobilizarea rezerviștilor

<Am chemat mai multe clase de rezerviști pentru a întări trupele noastre de acoperire .Trebuie să subliniez avântul patriotic , profund impresionant , al oamenilor , care au răspuns la apel.

Rezerviștii care s-au prezentat au fost de trei ori mai numeroși ca oamenii chemați. Iată ce demonstrează starea de spirit și disciplina țării .Am putut , cu această ocaze, să încercăm și să verificăm acest sentiment de demnitate și de forță reală a națiunii noastre >

Armand Călinescu / 28 mart.'39

---

c)Grig.Gafencu,declarație, 29 martie'39

("România" , an II, nr 298, 29 martie '39)

<**În fața mobilizării maghiare** care ajunsese , în unele locuri , chiar la hotarele noastre , **am ridicat liniștiți și fermi zidul trupelor noastre concentrate** .

Dacă și când Ungaria va demobiliza, vom slăbi și noi în aceeași măsură măsurile noastre militare >

*Notă.Declarațiile maghiare

În repetate rânduri , în cadrul crizei din martie,contele Csaky a mulțumit ambasadorului român Raul Bossy pentru atitudinea adoptată de România .Mai mult, l-a asigurat că , după ocuparea Ucrainei Subcarpatice , guvernul maghiar va face o declarație hotărâtă de respectare a tuturor frontierelor statelor vecine .

d)Nicolae Iorga :zece contingente mobilizate

("Istoria românilor" , vol.X, București , 1939 , p.447)

...Aici nu e loc de anexiuni acceptate

"[Ungaria] lua față de România , căreia ,de luni de zile , pe căi neoficiale , i se anunța o cât mai largă amputare , o atitudine care avu marele avantaj de a **sili guvernul român al lui Armand Călinescu** ,sub impulsul hotărât al regelui și cu aprobarea bătrânilor consilieri regali , **la mobilizarea a zece contingente** , care . făcută de țărănime , și în Ardealul amenințat , cu un extraordinar avânt ,învedereă lumii că **aici nu e loc de anexări acceptate** "(mart-apr.'39)

e)Carol II către Armd.Călinescu (13 mai'39)

(BCS, Mss 25 2003)

▣Contribuție la Fondul ptr înzestrarea armatei

Adânc mișcat de avântul cu care chiar cel mai sărac contribuie în aceste clipe la înarmarea Patriei , cred că este o elementară datorie către țară să-mi aduc și eu obolul meu .
Vă remit aci alăturat suma de 5.000.000(cinci milioane) lei, pentru Fondul apărării naționale

---

22.)Deschiderea Parlamentului,7 iun.'39

Mesajul regal /Jurământul parlamentarilor / Apel la solidaritate /

(DAD, MO 1, șed. din 7 iun.'39 , pag. 1- 4)

(AIC, fond PCM, dosar 169 , 199/ 1939, p. 10-12)

▣a)Mesajul Regal

Carol II / iun.'39 **Doc.integral : [fișier Parlament X](#)**

▣Armata

Armata țării a continuat să fie obiectul atențiunii de căpetenie a Guvernului Meu .

(**Aplauze prelungite, îndelung repetate ; strigăte : Trăiască armata !**)

Corpul ofițerilor și subofițerilor și-au văzut situația materială îmbunătățită , atât prin adausuri la soldă , cât și prin Casa de asigurări a oștirii pe baze noi și mai folositoare

Instrucțiunea și hrana trupei au găsit o sollicitudine specială .

Dotarea oștirii a înregistrat progrese sensibile **Infanteria** a fost înzestrată cu armament nou și variat ; **artileria** a dobândit material modern ; **aviația** a primit un imbold pe care nu l-a cunoscut până acum .**Comenzile de material** din țară și străinătate au fost sporite și efectuarea lor urmărită de aproape . **Industria de armament** internă a fost stimulată și lucrează astăzi în plin randament , **asigurând potențialul de război al țării** .

(**aplauze furtunoase , îndelung prelungite**) .

" Toate aceste activități au dat țării **sentimentul unei depline siguranțe** care s-a invederat , pe de o parte, prin **elanul admirabil** cu care s-a răspuns la **chemarea sub arme** , iar pe de altă parte , prin **înălțătorul spirit de jertfă** pe care , de la cel mai avut până la cel mai umil, l-au dovedit cetățenii în **subscripțiile spontane pentru înzestrarea armatei** "

(**aplauze furtunoase , îndelung prelungite**) .

Carol II / iun.'39

[Politica externă]

" În fine, Țara noastră s-a aflat în timpul din urmă în fața unor **grele probleme** pe care le ridicau **frământările și prefacerile internaționale** care aveau o firească atingere cu interesele noastre .

Guvernul Meu a reprezentat , cu acest prilej, **o politică de pace , dar nu o pace cu orice preț** .(**aplauze furtunoase , îndelung prelungite**) , ci numai în **respectul libertății , al independenței , al intergrității și al demnității naționale** "

(**aplauze furtunoase , îndelung prelungite**) .

Pentru a face să izbutească această politică , **Guvernul Meu a chemat sub arme** , la un moment dat , mai multe **clase de rezerviști** , declarând răspicat că înțelege

să apere hotarele sfinte cu orice jertfe (aplauze furtunoase , îndelung prelungite) .
Cu deosebită mândrie am constatat în aceste împrejurări că **poporul Meu și-a regăsit virtuțile strămoșești** . În acestea aflăm cheazășia viitorului Patriei Noastre .
(puternice aplauze) " **Țara** și-a văzut **prestigiul ei sporit**
de pe urma acestei atitudini cumpănită dar demnă . "

Mesajul Regal / 7 iunie '39

//

▣ Regina Maria

" **Oștirea**, cu același sentiment de **adânc respect** ca și dvs își îndreaptă gândul întru amintirea **marei și neuitatei Regina Maria** (senatorii, în picioare, moment de reculegere)

▣ Jurământul .

<Jur credință Regelui Carol al II-lea .

Jur să păzesc Constituțiunea și legile Țării ,

să mențin unitatea națională

și să apăr integritatea teritoriului României . >

/Generalii depun jurământul

Generali - senatori :Baliff Ernest, Al .Lupescu ,Gh.Manu,Nicolae Petală ,Gh.Rusescu ,
Nic.Samsonovici ,C. Ștefănescu -Amza , Arthur Văitoianu , I.Popovici

Mesajul Regal / Jurământul / 7- iun.'39

Mareșalul Prezan, senator de drept, deși nu a depus jurământul, nu i s-a ridicat mandatul, deoarece motivase absența, prin motive de forță majoră .

▣b)Răspunsul la Mesajul Regal , 9 iunie'39

(DAD, MO.3,9 iunie'39, p.14)

Armata

Grija pentru asigurarea pazei frontierelor , prin mărirea potențialului de război ,era considerată ca o mare realizare a noului regim.Crearea și dezvoltarea unei industrii indigene de armament , asigurarea unei superiorități tehnice a înarmării , erau socotite ca fiind în plin curs de realizare

23.)G-ral I.Popovici (fost șef MSt.M ;senator de drept),discurs la Mesaj,22 iun.'39

(DS, MO nr. 5 , șed. din 22 iun.'39, p. 107- 110)

*Notă.G-ral I.Popovici :mort în închisoarea de la Sighet

Născut în 1861, la Ploești . Arestat la 89 de ani .

Mort la închisoarea Sighet , la 22 mart 1951(Cf.Cicerone Ionițoiu, **Album al martirilor genocidului comunist** , Sibiu, 1999 , pag. p.131.)

G-ral Popovici /22 iun.'39 Doc.integral - Armată III

[LD:Atenție :câteva citate generale le-am dat și la **Parlament'39**.Evită repetiția]

▣ Regina Maria

▣ Regele Carol I : 100 de ani de la naștere

▣ Cursul înarmărilor

▣ Pacea = armistițiu între două războaie

▣ Înzestrarea armatei în România

G-ral Popovici / 22 iun.'39

▣ Regina Maria

" **Oștirea**, cu același sentiment de **adânc respect** ca și dvs își îndreaptă gândul întru amintirea **marei și neuitatei Regina Maria** (senatorii, în picioare, moment de reculegere)

Noi, care am avut ocazia să urmărim mai deaproape pe această mare Regină în **ultimul război**, am constatat atât în **cei doi ani ai neutralității**, cât și în timpul **operațiunilor**, că această mare Regină nu și-a limitat activitatea numai în **organizarea și îndrumarea spitalelor**, stând la căpătâiul răniților, dar s-a îngrijit și **de cei mulți nevoiași**, rămași în urma rudelor plecate pe front. Mai mult, marea Regină a fost **în completă cunoștință de mersul operațiunilor**. Pretutindeni **O găsim informându-se** de la marii comandanți asupra acestor operațiuni, regulat. **O găsim pe diferite câmpuri de bătaie**, alături de comandanții respectivi, mirosind de aproape praf de pușcă, trecându-l pe deasupra capului gloanțele și proiectilele de artilerie. [-----]

Așa fiind, **Regina Maria** va rămâne înscrisă, la locul de mare cinste, în istoricul oficial al operațiunilor, **alături cu neuitatul și viteazul Rege Ferdinand I**, iar în sufletele noastre va rămâne întipărită o **veșnică amintire**, aducându-l un desăvârșit **prinos de slavă** "

G-ral Popovici / 22 iun.'39

▣ **Regele Carol I :100 de ani de la naștere**

" D-lor Senatori, îmi permiteți cu această ocaziune, să evoc și amintirea **Marelui și Înțeleptului Rege Carol I**, a cărui **sărbătorire de 100 de ani** de la naștere am prăznuit-o acum câteva zile, și a cărui **amintire** este prea bine reprezentată în **expoziția** aflată în **parcul Regele Carol II**. Generația noastră, în mare parte, am avut deosebita cinste să fim martori, atunci când bravul Domnitor, în fruntea unei armate relativ mici, dar viteze, a început lupta pentru dobândirea neatârării țării.

/Obelisc la Siliștioara (Corabia): trecerea Dunării

Permiteți să **atrag atenția d-lui ministru al Apărării Naționale**, că în punctul unde armata română, cu diviziile ei de sine stătătoare, a trecut Dunărea, făcând primul pas al neatârării, **în acel punct**, situat la 7 km est de Corabia, imediat la sud de Siliștioara, **nu există nici un semn mărturie generațiilor viitoare** că aici s-a făcut prima operație de independență, **deși dorința Marelui Domnitor- ctitorul temeinic al națiunii române -a fost ca acolo să se ridice un obelisc.**

Rog pe dl ministru al Apărării Naționale să ia măsurile cuvenite, pentru ca această înaltă dorință să se realizeze și **mărturia istorică să rămână că acolo oastea română a trecut, răspunzând chemării grabnice a marelui armate ruse, care la început refuzase colaborarea noastră**. Am credința că **însuși dl prof. Iorga**- președintele Comisiunii monumentelor istorice -față cu această stare de lucruri, **nu poate să fie mulțumit**.

Este un monument istoric care își are locul indicat acolo.

Nici măcar o cruce nu este, care să amintească marea faptă militară, **deși avem decorațiunea "Trecerea Dunării"**, instituită printr-o anumită lege, decorațiune **purtată** cu atâta mândrie **de luptătorii de atunci** și de **puțini rămași astăzi încă în viață** "

G-ral Popovici / 22 iun.'39

▣ **Cursul înarmărilor-cifre și procente**

[**LD : generalul înșiră numărul diviziilor, a avioanelor, a celeror de luptă, etc etc, pentru Germania, Anglia, Franța etc dovedind o documentare impresionantă**]

Înarmarea statelor este generală. Până în 1929, cele **64 de state** cheltuiseră pentru înarmarea lor **450 milioane dolari** (cf. Anuarul Societ. Naț.)

După alți 10ani, **în 1938**, se înregistrează **9 miliarde și jumătate de dolari**, din care **7 miliarde și jumătate** (78 %) de către **statele mari**, cifra pentru Europa fiind de **7 miliarde și jumătate** [**generalul specifică că cifrele următoare sunt socotite în lei**]

/Germania, care deținea recordul înarmărilor, a propus în 1934, o pronunțată dezarmare.

Nefiind ascultată, ea își sporește programul de înarmare, folosind inclusiv împrumutul luat de la englezi. Peste 1000 miliarde lei !

/Italia cheltuiește 40 miliarde, la finele anului 1938.

SUA au cheltuit 136 miliarde + 90 miliarde pentru aviație ;

Marea Britanie care , până în 1934, făcuse lux de dezarmare, din acel an alocă 134 miliarde , iar în 1938 , colosala sumă de 690 miliarde .

/Franța, care a cheltuit până în 1937 ,340 miliarde lei pentru armată și 27 miliarde pentru marină ,din 1938 a cheltuit 104 miliarde .

/Rusia , la sfârșitul anului 1938 , are în buget 8 miliarde.

/Elveția și Ungaria au cheltuit cca 8-10 miliarde (1/4 din bugetul lor) pentru înarmare ;

/Bulgaria a făcut un împrumut de 6 miliarde pentru înarmare :

/Grecia - 4 miliarde și jumătate ;

/Polonia - 18 miliarde .

Aceste **enorme sume** cheltuite , dau statelor respective **mari posibilități de organizare**

G-ral Popovici / 22 iun.'39

▣**Pacea =armistițiu între două războaie**

"D-lor senatori, față cu **enorme sume de bani** pe care le-am expus , și față cu **organizările arătate** în rezumat ,ale armatelor,reiese că **pacea este un provizorat ,un armistițiu** , mai lung sau mai scurt **între două războaie** .

" **Pacea perpetuă** ,cântată atât de mult de diferiți filozofi și în special de Kant ,rămâne numai **ceva biblic.Pacea este în raport direct cu numărul tunurilor,al mitralierelor,al avioanelor** , al munițiilor și al trupelor bine instruite .

Astfel a caracterizat d-l **Simon Hoore** - ministrul englez într-un discurs ideal de pace ,

iar **dl Mussolini** spune că **o pace perpetuă** ar fi **o catastrofă pentru întreaga omenire** .

G-ral Popovici / 22 iun.'39

▣**Înzestrarea armatei în România**

/Preocupare specială după 1933

" Până în 1933, interesul pus în înzestrarea armatei a fost nesatisfăcător.

La această dată, guvernul care se găsea la cârma țării ,și în special șeful guvernului , d-l **Gheorghe Tătărăscu** ,ia o măsură desăvârșită și **începe o altă perioadă pentru înzestrarea armatei** .[-----] **Oștirea rămâne recunoscătoare d-lui Gheorghe Tătărăscu** și aduce totdeodată mulțumiri deosebite **actualului guvern , și în special șefului, d-l Armand Călinescu** pentru îndrumarea și coordonarea în mare parte a acestei opere , așa cum glăsuește cuvântul regal, la finele manevrelor de la Galați .

/Dezvoltarea accelerată a industriei de război

" Dar ceea ce a mers într-adevăr ,cu totul accelerat,a fost **desvoltarea noastră industrială** . În ultimii trei ani ,**uzinele și fabricile** pentru **pregătirea în special de război**,au ieșit la comandă În special atrag atenția asupra unora dintre ele de o importanță într-adevăr desăvârșită , asupra acelor pentru fabricarea munițiilor.

Proiectilele și cartușele pot fi fabricate într-o uzină nu tocmai specială,dar pulberea și explozibilul nu se pot fabrica decât în uzine cu totul speciale.

Măsurile luate de guvern la **Avrig și la Gorj,la Valea Sadului** , pentru construirea fabricilor speciale de explozibile, sunt lăudabile. [-----]

"**Aeronautica** .Acum câțiva ani s-a constituit o comisie parlamentară [-----] am vizitat **fabrica IAR de la Brașov**, cea mai frumoasă , cea mai bună pe care o avem .Ei bine, din explicațiunile date de însuși directorul general al acestei instalațiuni, randamentul anual era numai de **100 de avioane** ; desigur, cu totul nemulțumitor.Astăzi, prin măsurile luate , acest randament este depășit cu mult și încă se mărește.Dar mai mult, **avem un model de avion al nostru**,foarte bun, în ceea ce privește iuțeala de zbor,cu plafon mare ,cu o rază de acțiune mare cu material de foc puternic la bord , un avion cu totul românesc.

" **Marina**.Regulat,la această tribună ,am susținut nevoia acestei arme, și în special nevoia unei baze navale. Astăzi se lucrează temeinic la lacul Tașaul , pentru stabilirea acestei baze atât de necesare .[LD .urmează alte date și informații privind înzestrarea armatei]

G-ral Popovici / 22 iun.'39

24.)PSS Nifon Criveanu (episcopul Huşilor) ,la Mesaj, Senat ,23 iun.'39

(DS, MO nr.6 , şed.din 23 iun., pag. 120-121)

PSSNifon Criveanu / 23 iun.'39

▣Armata

"**Biserica se bucură** de asemenea de **grija deosebită** ce se aduce **bravei noastre armate** , care în timp de pace este o minunată **şcoală de disciplină , de ordine, de solidaritate** şi de vigoare trupească , precum este şi o **şcoală de cavalerm** , de onoare, de demnitate , de voioşie, de datorie de eroism , **de jertfă şi de iubire de neam**, iar în timp de război este **puternic braţ ocrotitor şi scut de apărare** a vieţii cetăţenilor , şi cheazăşie de prosperare a ţării . Şi-i aduce **omagii pentru tot trecutul ei glorios de luptă** , de eroism , de biruinţe şi de jertfe.

25.)Amiral Sebastian Eustatziu (senator de drept) ,la Mesaj, Senat 23 iun.'39

(DS, MO 6 , şed. din 23 iun.'39 p.116)

Amiral Eustatziu / 23 iun.'39

▣Senatul FRN

" D-lor senatori, sunt omul trecutului . Întregul Senat, **Maturul Corp , compus din personalităţi de peste 40 de ani în sus**, alese şi numite , **este oarecum al trecutului** .

Suntem însă **şi ai prezentului** ; am mers cu timpul : Nu anii, nu vârsta, arată tinereţea , ci inima , sufletul nostru . [-----] Acesta este şi va fi Parlamentul nostru de azi şi de totdeauna : Parlamentul Renaşterii , de fapte , nu de vorbărie.

Amiral Eustatziu / 23 iun.'39

▣MSRegele - Marele Amiral al Marinei române

" **Ştim cui datorăm această schimbare radicală** : Aceluia Care e mai presus decât noi toţi , Aceluia Care , **într-o noapte , a schimbat Statul nostru haotic**

într-unul de cinste , de ordine şi de disciplină . [-----]

" Ceea ce defuncţii Suverani , marele Rege Carol I şi Ferdinand Întregitorul , au susţinut întotdeauna , ca **apărarea pe apă** să meargă **paralel cu armata de uscat** , **se înfăptușete astăzi de înțeleptul nostru Rege Carol II** , odată cu luarea fiinţei şi a celei de **a treia armate , a aerului** .

Şi mai îmbucurător este faptul că , tot din impulsul Suveranului nostru , **construcţia noilor unităţi navale** , după un program bine chibzuit , **se face în ţară , de arsenalul nostru naval, cu marinari, ingineri şi lucrători români** .

Amiral Eustatziu / 23 iun.'39

26.)G-ral I.Sichitiu (senator de drept) ,Întrebare -semnal,26 iun.'39

N.Iorga : asociere la întrebare

Victor Slăvescu (ministrul Înzestrării armatei) ,răspuns

(DS, MO 7 , şed. din 26 iun.'39 , pag. 169 - 170)

[LD : trebuie reamintit acest episod pentru ziua **ultimatumului sovietic din '40**

Dacă la răspunsul armatei privind imposibilitatea de rezistenţă,dacă hotărârea de cedare , n-a stat un alt răspuns la această întrebare .]

▣ Situaţia geopolitică a României

▣ România - linie de demarcaţie a două lumi

▣ Românii - hotărâţi să-şi apere hotarele

▣ Armata ...este pregătită tehnic ?

▣ Naţiunea ... este pregătită material ?

Războiul întregii naţiuni... Munca tuturor.... Agricultură ...

Organizare, planificare , simulare ...
▣ Noul război : atăcarea centrelor nervoase ale națiunii
▣ Aviația de vânătoare și de bombardament ?
-N.Iorga : asociere la întrebare
-Vict.Slăvescu : asigurări .

---

* **Notă G- ral I.Sichitiu:mort la închisoarea Aiud**

Născut în 1878, Schela (Gorj) . Școala politehnică din Charlottenburg și alte școli militare germane și din țară. În M.St.M din primul război mondial. Din 1932, general de Divizie; comandant al forțelor aeriene (1940) (Cf. Dictionar Predescu)
General de armată , ministru, arestat în iul.1952 , **mort la Aiud** .
(Cf. I.Ionițoiu, **Album al martirilor genocidului comunist** ,Sibiu, 1999 ,p. 148)

G-ral Sichitiu / 26 iun.'39

▣ **Situația geopolitică a României**

/România - linie de demarcație a două lumi

"Domnilor Senatori , cu toate manifestările pacifice ale poporului românesc și ale conducătorilor săi,Marele nostru Suveran și Guvernul Său,**România**, prin **așezarea sa geografică cât și prin bogățiile** ce le ascunde subsolul ca și solul ei, **ar putea fi forțată să pună mâna pe armă** .
Și această eventualitate,prin forța armelor noastre,nu o mai putem înlătura.
Căci, domnilor senatori ,nu trebuie să scăpăm din vedere că **România** este stăpâna **Gurilor Dunării** ,a acestei atât de importante căi de comunicație fluvială ,că **patrulaterul carpatic transilvan** a jucat în toate vremurile și va juca și în viitor un rol strategic de primul ordin, prin comandamentul pe care-l exercită pe căile care duc, fie spre Viena ,prin Galiția, fie spre sud-vest, în câmpia Dunării.

/Tendențele hegemonice ale Rusiei, Germaniei, Italiei

" De asemenea , nu trebuie să uităm că **România se găsește pe planul de despărțire a două lumi** ,aceea de la răsărit de Nistru,cu o ideologie neâmpărtășită de restul lumii,o alta la Vest de Nistru și aceasta cu ideologii deosebite.
"În tendința uneia sau alteia de hegemonie asupra acestei părți a Europei , nu este exclus că **platoul Transilvan să fie căutat** pentru reazimul operațiilor de către o parte sau alta . Iată , domnilor senatori , **o altă latură a problemei** ce se pune conducătorilor neamului și pe care **numai o armată puternică și bine înzestrată** o poate deslega . "

G-ral Sichitiu / 26 iun.'39

▣ **Românii - hotărâți să-și apere hotarele**

" Domnilor senatori, afirmând hotărârea sa , **Guvernul Majestății Sale** nu s-a mulțumit numai cu o afirmare platonice , ci **a confirmat prin fapte că întreg poporul românesc** , fie că trăește în orașe, fie că trăește la sate , și oricare i-ar fi îndeletnicirea , **în fața primejdiei și la chemarea țării** , a sărit ca un singur om, cu un singur gând , cu un singur sentiment , acela de **a apăra hotarele moșiei strămoșești** , lăsată nouă moștenire cu atâtea jertfe de sânge și atâtea umilințe .
" Prin hotărârea sa dârză , exprimată cu atâta bărbăție , **guvernul Majestății Sale** , trebuie să declar aici , de la această tribună , **a prea bine meritat de la Patrie !**
Tot de aici , de la această tribună , cred că **Senatul țării** , în care sunt reprezentate atât de bine toate interesele poporului românesc , trebuie **să adreseze acestui harnic popor , toată gratitudinea Maturului Corp** , pentru sfânta lui dragoste de moșie și pentru bărbăția cu care s-a arătat gata sufletește s-o apere și trebuie să-i spună din toată inima : **mulțumesc ! (aplauze)**

G-ral Sichitiu / 26 iun.'39

-Armata ...este pregătită tehnic ?

-Națiunea ... este pregătită material ?

"Dar, domnilor, **aceste afirmări** ale unității noastre de gândire și de faptă ,**sunt ele tot așa de pregătite pentru a trece la acțiune** , atunci când se va simți nevoia ?

Dar această întrebare , d-lor senatori, implică o alta , care se pune oricărui bun român : **suntem tot așa de bine pregătiți din punct de vedere material** , cum suntem pregătiți sufletește , pentru a face față primejdiilor care se arată încă destul de mari ? Domnilor, **întrabarea aceasta rămâne deschisă .**

▣Pregătirea țării pentru apărare

Eu mă voi mărgini să schițez cum trebuie înțeleasă această pregătire .

()Războiul întregii națiuni

" Este destul de banal să mai declar aici că **războiul** , în înțelesul pe care i l-a dat experiența marelui război și altele mai recente sau chiar actuale, **se duce de întreaga națiune** , cu toate **forțele ei materiale** și cu toate **puterile ei spirituale**. Aceasta însemnează că organizăm apărarea astfel încât , în vreme de primejdie, la o singură apăsare pe un buton de sonerie , să se poată declanșa o serie întregă de măsuri , dinainte studiate , din vreme hotărâte , și care să transforme toate activitățile Statului **din activități de pace, în activitate de război .**

()Munca tuturor

" Căci nu trebuie uitat că **o dată națiunea în război, toată activitatea ei** va urmări un singur scop , acela de **a alimenta războiul** și aceasta cere ca, **fiecare** bărbat sau femeie, tânăr sau bătrân, **în măsură să presteze un serviciu**, să-și găsească în ordinea de bătaie a națiunii , **locul său hotărât dinainte** precum și **rolul pe care are să-l îndeplinească** , în raport cu aptitudinile lui, cu un cuvânt de la savantul plecat pe aparatele lui de laborator , până la cel mai umil lucrător , în uzină sau pe ogor, **toți trebuie să lucreze fără răgaz**, fără odihnă, **pentru a asigura victoria** , îndestulând partea combatantă a națiunii , cu tot ceea ce le este necesar, și a le menține la un nivel ridicat moralul , prin siguranța ce dă munca rodnică și ordinea în interior .

()Pregătirea agriculturii

" Domnilor senatori, dacă ar fi să iau ca exemplu agricultura , despre care a vorbit așa de frumos dl.Sescioreanu ,trebuie să înțelegem prin **organizarea ei pentru război** , toate **măsurile hotărâte pentru fiecare obște , pentru fiecare cătun , pentru fiecare comună sau județ** , care să asigure **exploatarea ogoarelor , individual sau în comun**, cu acele mijloace rămase după îndeștularea nevoilor forțelor armate ale țării. [-----]

()Organizare, planificare , control

" Dacă **simt nevoia să accentuez** asupra acestor imediate și absolute imperioase nevoi , ca și asupra înțelesului lor, o fac **cu gândul de a atrage atenția Domniilor -Voastre** asupra unor asemenea măsuri și mai ales **a nevoii de a fi orânduite , de a fi legiferate , hotărâte din vreme-** pentru că am constatat cu toții, de la mic la mare ,

atunci când am **depus un mic examen în primăvara trecută [martie '38]**, prin chemarea sub arme, că sunt încă **lipsuri în organizare** , care trebuiesc împlinite .

" Aceleași observațiuni ca și asupra agriculturii , sunt de făcut asupra tuturor activităților națiunii: fie că ele sunt **activități industriale, financiare , comerciale, de transport**, pe apă sau pe căile de uscat , sau aeriene etc etc .Căci numai dintr-o armonioasă coordonare a acestor activități , de Stat și particulare , într-un **plan dinainte stabilit pe teren**, iar nu în birou , verificat în aplicarea lui , în întregime sau în anumite compartimente , reiese **munca ordonată, liniștită ,producătoare** , care să ducă țara la izbândă ."

[-----]

G-ral Sichitiu / 26 iun.'39

▀Măsuri și contramăsuri în războiul modern

#Atăcarea centrelor nervoase ale națiunii

" Războiul modern , d-lor senatori , prezintă caractere deosebite de războiul trecut . Astăzi , războiul se poate declanșa fără declarație de război , cum de altfel s-a petrecut și altădată , în timpuri mai vechi și chiar mai noi .**Războiul de astăzi** ia de la început un **caracter de violență , de rezezițiune, de brutalitate** și aceste caracteristici i le imprimă acele **mijloace moderne** de luptă care se cheamă ... <aviație și elemente moto -mecanizate > .[-----]

()Aviația de vânătoare și de bombardament

"**Apărarea contra acestor mijloace moderne** nu se poate improviza .

Ea trebuie **pregătită din vreme** , pentru că cere timp îndelungat , fiindcă cere mijloace financiare puternice.

"Gândul meu , în **accentul ce doresc să pun asupra noțiunii de apărare** , se îndreaptă în primul rând asupra **mijloacelor de apărare contra aviației** , arma surprinderii , arma brutalității , armă careia nu-i putem închide drumul , armă care poate acționa asupra moralului necombatantilor , asupra centrelor de viață economică , asupra centrelor de viață politică , asupra industriilor producătoare de materiale de război , cu un cuvânt ea acționează ,de la început și cu toată brutalitatea ,asupra centrelor nervoase ale națiunii.

" Domnilor , ne punem întrebarea : **ce s-ar petrece în ziua când o aviație puternică s-ar găsi deasupra României** , căutând obiectivele ei favorite ,printre care trebuie să fie **considerată industria noastră de război ?**

Atâtea avuții care au fost cheltuite pentru a crea această industrie , fac de neapărată nevoie ca , **paralel cu dezvoltarea acestei industrii , să dezvoltăm în aceeași măsură și cu toată rezezițiunea și mijloacele de a o pune la adăpost în caz de agresiune.** [-----]

Dacă contra armelor motomecanizate , de care am pomenit , ne putem apăra , **întărindu-ne granițele și creând obstacolul care să le oprească sau să le întârzie mișcarea , contra aviației , numai cu o organizare corespunzătoare o putem face** , adică o **puternică aviație de bombardament** care să fie în măsură să **pedepsească orice acțiune de brutalitate asupra teritoriului României** , printr-o acțiune și mai puternică a aviației noastre; o **aviație puternică de vânătoare** care să fie în măsură să **distrugă aviația care s-ar încumeta deasupra granițelor noastre** . [-----]

▀N.Iorga –asociere la întrebare

se asociază la întrebare , considerând **semnalul g-ralului ,sincer și competent.**

▀Vict.Slăvescu (ministrul Înzeștrării) – răspuns

Întrebarea generalului este de **mare gingașie** ; ca ministru al înzeștrării , el este obligat la **muncă și la tăcere** ." Doresc să spun de pe acum că **nația românească poate să fie liniștită** , pentru că **astăzi ne găsim în situația corespunzătoare , și de instrumente materiale la înălțimea acelorale înzeștrării sufletești "**

În curând , **primul ministru** va face o **amplă și corespunzătoare expunere** pe această temă .

G-ral Sichitiu / 26 iun.'39

---

27) Armand Călinescu ,discurs -concluzie la Mesaj ,Cameră ,28 iun.'39

(ex-PNȚ , prim ministru , ministru de Interne , ad-interim Armată)

(DAD, MO nr. 7 ,ședința din 28 iun.'39 , pag . 133- 138)

Armd.Călinescu / 28 iun.'39

▣ Mobilizarea din martie'39

" În adevăr, în **ceasul în care s-a ivit o primejdie** , am adus **armatele noastre** pentru **a sta de strajă la granițe** (**aplauze**) **Țara a răspuns cu un elan excepțional** la apel.

De atunci, ea nu a încetat o clipă de a-și manifesta însuflețirea .**Această stare de spirit** s-a înverdat în urmă prin acele **numeroase subscrieri benevole** pentru **înzestrarea oștirii** .**Graba și avântul cu care soldații au alergat sub arme în martie** și mișcătoarele contribuții pentru armată acum, sunt **admirabile fenomene** care ilustrează **vitalitatea poporului nostru** . (**aplauze prelungite , îndelung repetate**)

" **Concentrarea armatelor** ca și **întreaga atitudine** a noastră nu a însemnat însă **amenințarea sau bravarea nimănui** . Ea **s-a făcut cu calm** , dar totodată **cu demintate și cu hotărâre**(**aplauze**) .**Căci , ori de unde va veni primejdia , noi o vom înfrunta** . (**Aplauze puternice și îndelung repetate ; strigăte de bravo**)

Armd.Călinescu / 28 iun.'39

▣Înzestrarea armatei

[LD : nu mai am nimic de zis !Efortul acesta pentru înzestrare , mă bulversează totdeauna . Am o mare rezervă pentru utilitatea și justificarea lor.Când din buget se alocă **doar 1 miliard pentru mașini agricole și 2 miliarde pentru silozurile de grâu** ;când în cei 20 de ani de pace , România numai nu a reușit să-și facă rețeaua de drumuri , iar starea sanitară a populației era mizerabilă ,**armatei i se alocă 25 de miliarde !Asta dă o măsură pentru sacrificiul imens al nației acesteia! Dar a venit 1940...**]

" Dar , d-lor deputați, dacă **politica noastră externă se susține prin cumintenia ei** , prin **sensul moral** pe care îl are și prin **ideea de dreptate** ce-i stă la bază , mă voi grăbi să adaug că guvernul înțelege să o asigure **și prin forța noastră** (**Aplauze puternice și îndelung repetate ; strigăte de bravo**)

" De aceea, d-lor deputați, **pregătirea și înzestrarea oștirii** a fost și rămâne **preocuparea noastră de căpetenie**.Pentru ea **nu s-a precupețit nici un sacrificiu** .

Dealtminteri , țin să dau astăzi, aici, Țării, asigurarea că **în acest domeniu s-au făcut eforturi necunoscute până astăzi** și că **s-au obținut rezultate** care ne dau dreptul să **privim în liniște la desfășurarea evenimentelor** .

(**Aplauze puternice și îndelung repetate ; strigăte de bravo**)

" De sigur , d-lor deputați,**au fost lipsuri** , au fost lipsuri însemnate . Unele chiar s-au înverdat în martie trecut .**Nu mă sfiesc să o recunosc**, cu atât mai mult cu cât aceste lipsuri sunt astăzi împlinite .(**Aplauze puternice și îndelung repetate ; strigăte de bravo**)

" În adevăr, d-lor, s-a dus **la Ministerii Apărării Naționale și al Înzestrării o acțiune intensă** , care a **îmbrățișat toate domeniile**.**Marele Stat Major** și-a revizuit și pus la punct toate lucrările de organizare . mobilizare și rechezițiuni .

Grade,leafă,instruire,

Corpul ofițeresc a fost obiectul unei solitudini deosebite .Prin **avansări îndreptățite**, prin **înbunătățiri de solde**, prin **introducerea asigurărilor** ,s-a contribuit la **ridicarea moralului ofițerului** .(**aplauze**)

"**Instrucțiunea trupei** a atins astăzi un nivel deosebit .**Toate clasele au fost chemate** rând pe rând pentru **împrospătarea cunoștințelor** și pentru deprinderea cu armamentul nou .

Căzărmi, dotări,

"**Localurile necesare** au fost completate pentru asigurarea celei mai bune dislocări a unităților .Numai în Ardeal sunt **în curs de construcție cazărmi** în valoare de un miliard și jumătate , ceea ce desigur va contribui și la înviorarea economică a acelei provincii , prin sumele ce sunt întrebuințate acolo . (**aplauze**)

" De asemenea, **dotarea cu armament s-a continuat** într-u ritm excepțional . Astăzi **infanteria** noastră are arme, puști -mitralieră , și mitraliere noi .

Artileria a fost dotată cu material superior de toate calibrele. S-au făcut comenzi masive pentru echipament și harnașament . S-au continuat cu intensitate **lucrările de fortificație** și s-au făcut **mari progrese în dotarea aviației** .

" Pentru a rezuma această acțiune, voi spune, d-lor deputați că **numai în acest an** s-au făcut **angajamente de materiale de război în valoare de 25 de miliarde** (**Aplauze puternice și îndelung repetate ; strigăte de bravo**)

()Cel mai mare efort de până azi

Este **cel mai mare efort pe care l-am făcut până astăzi** .

De la 1930 până în februarie 1938 , s-au angajat 28 miliarde .

De la **februarie 1938 până la februarie 1939** , s-au angajat **11 miliarde** , iar de la februarie până astăzi , **25 de miliarde**. Prin urmare, **în 4 luni , 60 % din toată înzestrarea**.

(**Aplauze puternice și îndelung repetate ; strigăte de bravo**)

Regret că nu pot da detalii asupra realizărilor în această privire . Enunțarea fondurilor întrebuițate este însă de ajuns spre a da Țării sentimentul încrederii și al securității , precum și explicația sarcinilor excepțional de grele ce a avut să suporte .

Armd.Călinescu / 28 iun.'39

28.)Victor Iamandi (ministr.Juștiției),Concluzii la Mesaj, Senat ,28 iun.'39

(D.S., MO 9, șed. din 28 iun.'39 , pag. 192- 200)

▣**Apărarea Națională = preocupare de căpetenie**

"Apărarea Națională a constituit și constituie **preocuparea de căpetenie a Guvernului**.

Declarațiile pe care d-l președinte al Consiliului de Miniștri le-a făcut astăzi la Cameră , cu privire la **înzestrarea armatei** , pentru care numai în cursul acestor câteva luni din urmă , s-au făcut angajări **de 25 de miliarde de lei** , mă dispensează de a mai insista în această direcție . Voi spune numai că , **desăvârșirea înarmării merge cu pași repezi și nimic nu ne poate opri de a afirma cu tărie că armata,ca și întreaga Țară ,este în măsură să-și facă ,cu hotărâre și cu încredere ,întreaga datorie.**"

Victor Iamandi /28 iun.'39
